

Brassói Lapok

Előfizetési példány
Árusításba nem bocsátható

XL. évfolyam

109 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Csütörtök

1934. évi május 17

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre: A helyi kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. — Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETESEK díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcenti méterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 88.

MA: LÁSSUK NAGYKÁROLYT!

Feltűnően sok és lázas tanácskozás a külpolitikai frontokon

A leszerelési konferencia előtt mindenki szövetségeket keres
Doumergue rádiószózatában vádol és védekezik

Junius 25-re összehívták a kisantant-konferenciát Bukarestbe — Német hadianyagszállításról interpelláltak az angol alsóházban

Litvinov Bécsben tanácskozik a török külügyminiszterrel

Kicsit ijesztő és furcsa az a sok tanácskozás, amely most hirtelenében megindult a külpolitikai életben.

A háború óta felülkerekedett reakciós izlellem leszoktatta a tömegeket még arról az álmódosítástól is, hogy meg tudják a valóságot: hol, mikor és mit beszélnek és terveznek róluk és nélkülük.

Most sem tudjuk.

Diplomaták utaznak erre-arra, formális tanácskozásokat is rendeznek, de halvány sejtelmünk sincs arról, hogy a leszerelési játék mögött hogyan készül az új háború, kit és hogyan mozgatnak a fegyvergyárak érdekei.

Nem szeretjük ezt a lázas tevékenységet. Egyszerűen szólván, jó nem lehet belőle. Hogy komolyan leszereljenek, hogy abbahagyják az örült fegyverkezést, hogy megnyissák a vámhatárokat, hogy szabad utat nyissanak annak a tömegváagnak, amely munkát és kenyeret akar?

Ki hisz ebben?

Talán már ők maguk sem gondolják, hogy a kifeléhangzó szövegeket elhiszi valaki.

Ijedt figyelem mered feléjük, millió és millió kérdőjellel görbült emberpárisa szeretné tudni, hogy mi készül.

Mi lesz holnap?

Mit főznek a külpolitikai frontokon?

Gyorsan perdülő események sorozata

Belgrád, május 16.

Titulescu román és Tevfik Rüşdy bej török külügyminisztert nagy ünnepélyességgel fogadták Belgrádban.

Titulescu Jeftics külügyminiszterrel megállapodott, hogy

a kisantant-konferenciát június 25-re Bukarestbe összehívják.

Az eredeti programtól eltérően, a török külügyminiszter már hétfőn este elutazott Belgrádból Budapestre keresztül Bécsbe, ahol szanatóriumba helyezi el feleségét s onnan tovább utazik Genfbe. A török külügyminiszter valószínűleg Párisba is ellátogat, hogy Barthouval tárgyalásokat folytasson a balkáni helyzet megszüldéséről.

Belgrádi diplomáciai körök szerint

a Balkán-paktumot aláíró hatalmak elhatározták, hogy feltétlenül támogatják a francia leszerelési álláspontot.

TEVFIK RÜSDY BEJ TANÁCSKOZÁSA LITVINOVVAL

Budapest, május 16.

Tevfik Rüşdy török külügyminiszter átutazott Budapestre. Az állomáson a budapesti török követ várta, aki az egész várakozási idő alatt a külügyminiszter szalonkocsijában maradt.

Tevfik Rüşdy Bécsben találkozik Litvinov orosz külügyi népbiztossal, akivel genfi útja előtt tanácskoznia akar.

DOUMERGUE BÉKÉT ÉS LESZERELÉST HIRDET

Páris, május 16.

Doumergue miniszterelnök hétfőn rádiószózatot intézett a francia néphez. —

Részletesen ismertette a kormány eddigi működését és

felszólította a francia népet, hogy egysegesen álljon a kormány mögé, amelynek célja ismét megszüldíteni a francia igazságszolgáltatásba vetett hitet.

A Stavisky-ügyben folytatott kiméletlen eljárásával bebizonyította a kormány, hogy egyedül a közérdeket tartja szem előtt.

Doumergue ezután rátért

a külpolitikai kérdésekre.

— Franciaország minden hátsó gondolat és gyűlölködés nélkül, őszintén szolgálja a békét.

Nem vágyik idegen területre és nem akar több háborút.

Ennek bizonyítéka, hogy Franciaország a háború befejezése óta fokozatosan lesze-

reli hadseregét, míg egyes államok, titokban, vagy nyíltan, állandóan fejlesztik hadseregeiket.

CAILLAUX AZ ANGOL ÁLLÁSPONT MELLETT

Páris, május 16.

Caillaux a Republiqueben vezércikket írt, amelyben felszólítja a francia külügyminisztériumot, hogy fogadja el a leszerelési vita alapjait a fegyverkezések korlátozásának elvét.

Szerinte ugyanis csak arról lehet szó:

korlátozva, vagy korlátlanul újra megindul a fegyverkezés,

ezért kell a kisebb kockázatot vállalni az angol javaslatához való csatlakozással. Ez egyúttal biztosítaná továbbra is az angol-francia együttműködést.

Angol gyár hadianyagszállítása Németországnak

London, május 16.

Az alsóházban Rathbone képviselő interpellációt intézett Simon külügyminiszterhez

az angol gyárakban megrendelt német repülőgépparkatrészek ügyében.

Simon külügyminiszter válaszában kijelentette, hogy

a versaillesi szerződés csak hadigépek szállítását tiltja meg Németországnak, nem pedig repülőgépeket. Tudomása szerint egy német cég rendelt az Armstrong-Sidely-gyárnál 80 motort, ezért

a francia nagykövet felhívta figyelmét a rendeltetést bíráló sajtójelentésekre.

— A rendelés lebonyolítása — fejezte be beszédét Simon — nem ütközött a nemzetközi fegyverkezési határozmányokba és ezt a francia nagykövetnek adandó válaszában meg is fogom magyarázni.

MEGKÖNNYITIK A HATÁRFORGALMAT MAGYARORSZÁG ÉS JUGOSZLÁVIA KÖZÖTT

Budapest, május 16.

A jugoszláv-magyar határincidensek ügyében a Népszövetség elé terjesztett magyar beadványnak máris jelentkezett némi hatása, ami arra mutat, hogy Jugoszlávia igyekszik a kérdést békés útra te-

relni.

A budapesti jugoszláv követ hivatalosan értesítette a magyar külügyminisztériumot, hogy

magyar állampolgároknak Budapestre a jugoszláv vízumot, jugoszláv állampolgároknak pedig a Magyarországra szóló utazási engedélyt ezentúl akadálytalanul kiadják.

Eddig ugyanis a legnagyobb ritkaság volt, hogy magyar állampolgároknak jugoszláv vízumot adjanak, de különösen megnehezítették a jugoszláv állampolgárok magyarországi útját.

Anglia is beszünteti a háborús adósságok fizetését?

London, május 16.

A háborús adósságok frontján az utolsó szilárd pont is összeomlott: most már úgy alakult a helyzet, hogy a jelek szerint

Anglia is beszünteti az adósságok fizetését.

A Reuter távirati ügynökség arról tesz jelentést, hogy Lindsay, Amerika londoni nagykövete megkérdezte kormányát, hogy

Páris, május 16.

Illetékes francia körökből származó értesülés szerint a francia kormány meghosszabbítja az 1927-ben megkötött és ez év januárjában lejárt francia-német kereskedelmi szerződést.

A jelenlegi atmoszférát nem tartják alkalmasnak egy új kereskedelmi egyezmény letárgyalására

s ezért hosszabbítják meg, ideiglenesen, a régi megállapodást.

Az egyezmény meghosszabbítása ügyében ma történt meg a jegyzéköáltás Ber-

linben.

hajlandó-e Angliától újra csak jelképes fizetést elfogadni?

Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy ha Amerika nem fogadja el a jelképes fizetést, akkor Anglia egyáltalán nem fizeti meg a júniusi esedékességét.

Amerika egyes politikásai azonban abban reménykednek, hogy Anglia fizet, de csak ezüstben, amit a maga részéről Amerika is elfogadna.

Kihallgatást kért Seletzky

Erősödőben a kormány és a kormánypárt összetartása a hatalmonmaradás érdekében

a Skoda-botrány parlamenti vizsgálóbizottságától

Vajdái Bukaresztbe hívták

Bukarest, május 16.

A Skoda-botrány ügyében kiküldött parlamenti vizsgálóbizottság kedden délelőtt ismét összeült Dimitriu volt munkaügyi miniszter elnöke alatt. Ezalkalommal a bizottság munkatervét állapították meg.

Ez már a harmadik ülése volt a vizsgálóbizottságnak, amely — úgy látszik — igen sokat ad a rendszerességre s nem igen siet a lényeg tisztázásával.

A bizottság működésével kapcsolatban

a képviselőház elnöksége levelet kapott az elítélt Seletzky Brunótól, aki kéri, hogy a bizottság okvetlenül hallgassa ki őt is, mert szenzációs nyilatkozatokat hajlandó tenni a botrányos ügy hátterének a megvilágítása szempontjából.

A képviselőház elnöksége átadta a levelet a vizsgálóbizottságnak.

KÉZ A KÉZBEN

A KORMÁNY ÉS PARTJA

Politikai körök nagy érdeklődéssel tekintenek a kormánypárt csütörtök este összehívott vezetőségi ülése elé, mert ez fogja megmutatni, hogy milyen valójában a viszony a párt és a kormány között.

Az eddigi értesülések szerint a végrehajtóbizottsági ülésen Tatarescu miniszterelnök részletes beszámolót tart a kormány eddigi tevékenységéről, majd a végrehajtóbizottság meg fogja állapítani a kormány és a parlament munkaprogramját a hónap végére összehívott rendkívüli ülésükre. Ily módon a párt vezetősége jóváhagyja a kormány eddigi működését s meghatározza a jövőbeli irányelveket. Ez az együttműködés azt célozza, hogy teljesen megszilárdítsa a pártvezetőség szolidaritását a Tatarescu-kormánnyal.

A pártvezetőség ülése után Tatarescu miniszterelnök a kormány egy részével csütörtökön éjjel Kisenevbe utazik, hogy ott is ugyanolyan tartományi minisztertanácsokat tartsanak, mint Kolozsvárt.

Beavatottak szerint a miniszterelnök Besszarába fővárosában nagyfontosságú politikai kijelentéseket tesz.

Megvilágítva a politikai helyzetet, meg fogja cáfolni mindazokat az utóbbi időben egyre süröbben terjesztett híreket, amelyek szerint a kormány sorsa bizonytalan és sivár. Tatarescu miniszterelnök azt akarja elérni kisenevi megnyilatkozásával, hogy a politikai helyzetet jó időre tisztázza a közvélemény előtt.

MÉG MINDIG NEM SIKERÜLT BEFEJEZNI A PÁRISI TÁRGYALÁSOKAT

Az állam külföldi hitelezőivel már két hónapja folyó tárgyalások ma sem értek véget, holott úgy tervezték, hogy legkésőbb május 15-ig befejeződnek. A pénzügyminisztériumhoz érkezett legutóbbi jelentés arról számol be, hogy a végleges megegyezés útjában még bizonyos nehézségek állnak, amelyeket ki kell küszöbölni. A tárgyalásokat tehát folytatják. Tekintettel erre, az április elsején esedékesé vált költségvetésbevitel beállítását újabb elhalasztották a megegyezés létrejöttéig.

KÖZPONTI KIKÜLDÖTTEK VAJDÁNÁL

A nemzeti-parasztpárt erdélyi újjászervezésének dolgát nehezen sikerül dűlőre juttatnia a bukaresti központnak, amely tegnapi Mirto volt minisztert és Crisan volt alminisztert küldte ki Kolozsvárra Vajdához, mint a párt erdélyi tartományi elnökéhez. A két központi kiküldött

egész nap tanácskozott Vajdával és bizalmas hűveivel a párt újjászervezésével kapcsolatban felmerült ellentétek elsimításáról. Ugy határoztak, hogy a megyei tagozatokban támadt elégedetlenségeket az elnöki tanács elé terjesztik s eövéből Vajda a napokban a fővárosba utazik.

Szóba került ezután az a kombináció is, hogy az erdélyi szervezetek élén Vajdát Lupuval váltsák le, ami ellen Vajda hívei határozottan tiltakoztak.

Azzal a híreszteléssel kapcsolatban, hogy Averescu marsall és Bratianu Györgyöt is be akarják vonni kormányegyeztettségükbe, Vajda cáfolta, mint-ha ilyen ajánlatot kapott volna, vagy hogy erről beszélni lehetne. Nincs szándékában kilépni a nemzeti-parasztpártból s csak olyan kormánykombinációban hajlandó résztvenni, amelyhez pártja hivatalosan hozzájárul.

Mirto és Crisan kedden délelőtt visszakerkeztek a fővárosba s jelentést tettek Madgearunak és Mihalache pártelnököknek.

BRATIANU GYÖRGY-HOSSZ
A BELPOLITIKAI BÖRZÉN?

A Tempo tudni véli, hogy az hívös viszony, amely Titulescu külügyminiszter és Bratianu György között az ősz óta fennállt, a közelmúlt napokban sokatmondóan ismét igen barátságossá vált. Amint emlékeztet, a georgisták még nem is nagyon régen gyakorta támadták a külügyminisztert, nyilván amiatt, hogy novemberben belépett a Duca-kormányba is.

Két héttel ezelőtt azonban az történt, hogy Bratianu György és Titulescu találkozott a királyi palotában, ahova mindketten kihallgatásra mentek. Ezalkalommal újra megbékéltek s Titulescu a napokban a lengyel és török külügyminiszter tiszteletére rendezett fogadóestélyeken igen hízegző módon mutatta be Bratianu Györgyöt. Ezt a páfordulást politikai körökben állítólag annak tulajdonítják, hogy az Averescu marsallal kötött paktuma által Bratianu György esélyei a belpolitikai börszén meglehetősen növekedtek.

Gázvédelmi célokból:

Feltárják a földalatti Kolozsvár régi alagútjait

Kolozsvár, május 16

Kolozsvárt a jövő hónapban nagy „gázpróbát” tartanak. Ezzel kapcsolatban Ciortea városi főmérnök érdekes előterjesztést adott be a városi tanácshoz.

A főmérnök fel akarja kutatni a közporkból megmaradt alagútakat, melyek keresztül-kasul szelik a várost.

A „földalatti Kolozsvár” felfedezése a főmérnök szerint, gázvédelmi célokat szolgálna. Itt helyeznék el a lakosság nagy részét gáztámadás esetén. Az előterjesztés a feljegyzések és a szájhagyományok alapján meg is nevez néhány ilyen alagútrészt. Így a Barátok temploma, a Mátyás szülőház mellett Zsigmond ház, a főtéri Kohn gyógyszerár alatt is vannak alagutak.

A városi tanács elfogadta a tervezetet és tizezer lejt utalt ki a kutatás költségeire. A városi főmérnöki hivatal emberei a napokban hozzá is kezdenek az alagutak feltáráshoz.

Nem lehetetlen, hogy a ma rémének, a gázháborúnak, fenyegető árnyéka, a gázfedezékek készítése, sok érdekes középkelet emléket hoz majd felszínre...

Pénzügyminiszteri intézkedés a számlabélyegekről

Bukarest, május 16.

Az 1933 február 1-i törvény értelmében a 2 ezrelékes aránylagos számlaadót látamozással vagy számlabélyeggel kell leróni. Mivel csak 2, 4, 6, 8 és 10 lejes különleges számlabélyegeket bocsátottak ki, a pénzügyminiszter megengedi, hogy az 1000 lejen aluli értéket képviselő számláknál a bélyegezés általános okmánybélyegekkel történjék. Az 1934 április 1-i törvény elrendeli, hogy a részvénytársaságok másodpéldányos nyugtakönyvből való nyugtakat adjanak ki s ezekre meg-

felelő mennyiségű számlabélyeget tegyenek. Minthogy a bélyegilletékekről szóló törvény 4. szakaszának 20-ik paragrafusa a nyugtakat 3, 7 és 14 lejes bélyegilletékek veti alá s mivel a különleges számlabélyegekkel ezek az összegek nem róhatók le, a pénzügyminiszter ugyancsak megengedi, hogy az 50 ezer lejt értékig terjedő számlákra az általános forgalomban levő okmánybélyegek legyenek ragasztva addig is, amíg kibocsátják a nyugtak bélyegzéséhez szükséges különleges bélyegeket.

A „Hősök napja”-nak országos programja

Bukarest, május 16

A miniszterelnökség jóváhagyta a csütörtöki „Hősök napja” megünneplésének az egész országra egyaránt vonatkozó programját, amelynek főbb vonalai a következők:

A „Hősök napja”-t az egész országban különös ünnepélyességgel kell megtartani. Ünnepléni kell ezen a napon az ország területén elesett összes hőst, nemzetiességükre és vallásukra való tekintet nélkül s be kell vonni az ünnepségbe az egész lakosságot.

A program mindenütt reggel 8–9 órakor veszi kezdetét tábori istentisztelettel, amelyen résztvesznek a katonai parancsnokságok, a csanattestek, az egész tiszt-

kar, a papság ornátusban, a tanári és bírói kar, a társadalmi, jótékony, közművelődési és dalgyűjtőtestek, a tartalékos tisztek, a hadviseltek szövetségi zászlóikkal, a magánintézmények és az összes testületek. A tábori mise előtt a zene- és énekkarok a királyhimnuszot adják elő, az istentisztelet után pedig körmenet kezdődik a hősök temetőibe, illetőleg minden temetőbe, ahol hősök nyugszanak. A hősök temetőjében beszédek lesznek, majd díszsortüz. A temetőket erre a napra fel kell díszíteni. A körmenetet úgy kell beszátozni, hogy mindegyik temetőbe ugyanannyi csapat, zene- és énekkar jusson megkülönböztetés nélkül.

A kisebbségi nemzetiségű, vagy vallásu

lakosságnak — mondja a miniszterelnökség által jóváhagyott program — nem kell ebben a magaslatos ünnepben a román sovinizmus megnyilvánulását látni, hanem alkalmat arra, hogy az ország összes polgárai közeledjenek az állam megszilárdítása érdekében. Meg kell őrizni a Hősök napjának ezt a széles és keresztény jellegét.

Délután és este a közművelődési és társadalmi egyesületek ünnepélyes előadásokat rendezzenek. Délután térszenéket kell adni, este pedig a helyőrségek fáklyás takarodót rendeznek.

A nap folyamán a községekben a pap, tanító, bíró és a csendőrszervező, a városokban pedig a helyőrség közegei árusítani fogják a hősök kultuszát ápoló egyesület jelvényeit, mégpedig falvakban 2 lejért, városokban pedig 3 lej ellenében, ha ugyan nem rendeznek nyilvános és önkéntes gyűjtést.

Egymillió lejes sikkasztás vádja alatt felfüggesztették Herkulesfürdő igazgatóját

Temesvár, május 16

Bukarestből érkezett telefonjelentés szerint a közegészségügyi minisztérium felfüggesztette állásából Herkulesfürdő igazgatóját, Craciunescu dr.-t.

A miniszter intézkedése azon a jelentésen alapszik, amelyet a bánági közegészségügyi vezérfelügyelő terjesztett be a napokban tartott hivatalos vizsgálata eredményeképpen. A vezérfelügyelő jelentése azt állapítja meg, hogy Craciunescu igazgató több mint egymillió lejtel megkárosította az államot.

Árvizkatasztrófa egy szentföldi városban

Jeruzsálem, május 16

Borzalmas következményekkel járó felhőszakadás pusztított a Genezareth tépartján levő Tiberiás városban.

A felhőszakadás éjjel zúdult rá a szentföldi városra, a víz gyorsan meggyűlt és alámosta a házakat. Az álmukból felriadt emberek még menekülésre sem gondolhattak, amikor

az alamosott épületek egész sora rombadőlt. Eddig husz ember holttestét emelték ki a romok közül.

A mentési munkálatok vezetői azt hiszik, hogy az áldozatok száma sokkal nagyobb. A romoknak ugyanis még csak egy részét takarították el. Az anyagi kár is jelentős.

Anastaziu temesvári ügyész nem vállalja a vád képviselőt Metzger Márton dr. prépost ellen

Temesvár, május 16

Beszámolt már a B. L. arról, hogy Metzger Márton dr. temesvári prépost ellen lelkiismeretlen hajszát indítottak. A prépost egyik alárendeltjének egyébként jelentéktelen mulasztása miatt fel-ségsértési vádat koholtak a közszere-tetben álló lelkipásztor ellen s az ügyészség kötelességszerűen meg is indította a vizsgálatot. Kedden délelőtt aztán Anastaziu ügyész kijelentette az újságíróknak, hogy a prépost ellen emelt vádat indokolatlannak tartja s ő a maga részéről nem is képviseli azt.

Nyomtalanul eltűnt a tenger felett a „Lionardo da Vinci” repülőgép

Newyork, május 16

Az oceánátrepülés szárnyaszegett hőseinek sorába — az előjelek szerint — újabb áldozatok sorakoznak: hétfőn, közép-európai időszámítás szerint, déli 12 óra 30 perckor startolt Newyorkból, Róma cellá, az óceán átrepülésére a „Lionardo da Vinci” gép és néhány órával a start után nyomaveszett.

Az oceánrepülőgép két pilótája, az amerikai Georges Pont kapitány és az olasz Cesare Tavelle hadnagy azzal az elhatározással startoltak, hogy leszállás nélkül repülnek Rómáig.

Minden fel arra mutat, hogy a vakmerő pilóták vállalkozása nem sikerült. Elindulásuk után néhány óráig még rádióösszeköttetésben voltak a szárazföldi állomásokkal. Később egy hajó rádiótisztje is üzenetet kapott a pilótáktól, hogy zavartalanul haladnak céljuk felé. Ez volt az utolsó nyom, azóta nyomtalanul eltűntek. Rómában nagy aggodalommal figyelik a jelenéseket, mert attól félnek, hogy szerencsétlenség érte a két oceánrepülő pilótát.

Tűz a Békéd

KÉTÁG U FALU

Farkaslaka, május hó.

Április közepe óta háromszor is mondták az emberek, hogy a pap esőért könyörgött a templomban. Gyermekkoromban sohasem jutott volna eszembe, hogy ezen valamiképp is csodálkozom. Természetesen vettem, hogy szárazság esetében a papnak könyörögnie kell természetesen esőért. A nép ma is természetesen veszi, s hogy mostanában csakugyan lett eső, abban nem kis részük van a könyörgő papoknak.

Most azonban, amikor a legtermészetesebb dolgok mögött is titkokat kezdnek látni, elgondolkoztam a pap hagyományos tevékenységén. Nagyon meglepett, hogy van még ma ember és erdélyi magyar ember, aki hisz abban, hogy az inséggel fenyegető szárazságon segíthet azzal, ha az Istenhez esőért könyörög.

Csodálni tudom az ilyen embert. Különös megindulást és hálát is érezek iránta. És minden emberi érzés szerint csakugyan szent az a hely is, ahol ezt cselekedni szokta.

A templom ez.

Eppen jött áldozócsütörtök. Elmentem hát a templomba. Szép és nagy templomunk van. Mégis telivolt emberekkel. Főleg korosabb aszszonyokkal és férfakkal. A lányok szinte mind szolgálni vannak, közeli és távoli városokban. A legények és a fiatal férfiak pedig munkára vannak, közeli és távoli erdőkben.

Gyermek azonban sok van.

Ott állottak az oltár körül. A legények gondosan kimosdatva, a leányok fehér ruhában és fáttyolában. Egő gyertya a kezükben, ebben a sötét és fénylő világban. Első áldozók ezek a gyermekek. A szemükben nem fér a tiszta és holdog lélek, elmozlik a vállukon, lenyulnak a földre és onnét repdes az ablakok felé. Evangélium után feléjük fordul a pap és kiveszi tőlük azt a fogadalmat, amelyet az ő megkeresztelésük alkalmával a keresztszülők mondtak el helyettük. Aztán istenes és jámbor életre oktatja őket. Inti, hogy a felnőttektől ne sokat tanuljanak. Majd visszafordul a pap az oltárhoz és tovább mondja a misét. Urfelmutatáskor két mozsarat sütnek el künn a templom előtt. A gyermekeknek nagyon tetszik a durranás és mosolyogva járulnak a szent áldozáshoz. Míse végén sorjában és elsőnek jönnek ki a templomból, a felnőttek rügybekapaszkodó szemmel előt.

Azt mondják az emberek, hogy valamennyit elvitte magával a pap, hogy ebédet adjon nekik. Jó meleg levest és húst, ami olyan szűkiben van ma falun, amilyen szűkiben volt hosszú ideig az eső.

Szép ez, reménytápláló és üdítő.

Olyan, mintha nem változott volna a világ és a régi volna az élet. Mintha azok a kimosdatott legények és fehér ruhás leányok a falunak azon az ágán emelkedtek volna a jövőbe, amely elhajlás nélkül egyenesen áll, amióta áll maga a falu.

II.

A templomból kijövet megállók künn az országúton. Mások is megállanak. Ritka látványosságban van részünk. A fuvószenekar áll készenlétben, a falu rezesbandája. S utánuk egyenes sorban a „tűzoltók”. A tűzoltók katonaviselt fiatal férfiak, a falu hadteste, civilben. Parancsnokuk is van, aki beosztja őket kettősrendbe, majd vezényszóval és magyarul négyes sorba ugratja őket, mint a katonákat. Aztán elindítja őket.

Elő megy a rezesbanda és fujja nekik a marsot.

A falu egyrésze, amely a látványosságot kedveli, utánuk tódul.

Május tizedike van.

Megyek magam is.

A községháza előtt már ott van a jegyző, a bíró és az állami elemi iskola három tanereje: egy regáti óvónő, egy magyar származású tanítónő és egy ugyanolyan származású tanító. A jegyző fekete ruhában áll, kabátjának a gomblyukában román kintitetéssel, komoly és értelmes európai arccal. Jegyző volt már a magyar világban. A bíró egy kissé döltyösen áll, szintén román kintitetéssel és kabátja gomblyukában és román nemzetiségű szállaggal s dereka körül, a kabát alatt, Harisnya van rajta, fehér székely harisnya, melyhez városi felpípót visel.

Székely ember és ahogy mondtam: egy kicsit döltyösen áll, pedig állhatna egészen szerényen is.

Ott állanak már a tűzoltók is, ismét egyenes sorban, arccal a községháza felé. Kezdődhetik az ünnepély. Az iskolásgyermekek a román himnuszot éneklék. Mindenki, figyelemztetés nélkül, leveszi a kalapját és komoly. Aztán a tornác lépcsőjére felfelé a fiatal állami tanító, aki magyar származású. Az ő feladata, hogy méltassza a nemzeti ünnep jelentőségét. Románul kezd, de azután átér a magyarra, mert az

állam nyelvét a falu székely népe nem nagyon érti még. Azt mondja a tanító, rokonszenves arccal és lámpalázzal, hogy élt ezeltől kétezer évvel itt Erdélyben egy bátor és vitéz nép: a dákok. Egy másik vitéz és bátor nép azonban leigázta a dákokat, ezek voltak a rómaiak. A két nép aztán összekeveredett és ebből lett a román nép.

Valószínűleg nem az ő elmélete.

Az ünnepi beszéd után szavalás következik. Az állami elemi iskola székely növendékei szavalnak. Az egyik románul, a másik magyarul. Elmondják, amit tudnak és nem nagyon törődnek a tartalommal. A felnőttek is csak a formával törődnek inkább. A bíró különösen, aki minden gyermeket megjutalmaz a szavalás után, pénzzel vagy cukorral. Azt is, aki magyarul szaval.

Ottó extrónörökös sürgősen vissza akar térni Bécsbe

Személyesen tárgyalt Svájcban a visszatéréséről Jenő exfőherceggel

Bern, május 16

Ottó királyfi 13-án Baselbe érkezett, ahol Jenő főherceggel folytatott megbeszéléseket.

A tanácskozáson Ausztria jelenlegi helyzetét és Ottó Ausztriába való visszatérésének lehetőségét beszélték meg.

A Capitol-mozgó után

A temesvári városi színház is megijesztette az embereket

Hétlőn este hatalmas vakolatmennység zuhant le Tului Marcu mérnök második temesvári művének homlokzatáról — Folyik a hivatalos vizsgálat a Capitol mozgó beomlásával kapcsolatban

Temesvár, május 16

A beomlott temesvári Capitol-mozgó színház ügye még mindig nagy izgalomban tartja a város közönségét. Jellemző a hangulata, hogy hétfőn este 8 óra körül futótűzként járt be a várost az a riasztó hír, hogy a városi színház épülete is recseg-ropog és összeomlása minden pillanatban várható. A városi színházat ugyancsak Tului Marcu mérnök építette.

A riasztó híresztelésnek valami egészen csekély alapja volt is. A városi színház homlokzatáról, meglehetősen nagy darabon,

leomlott a díszítő ciráda és a vakolat. A tűzoltók nyomban megjelentek, az ő megjelenésük viszont hatalmas csodálkozó tömeget vonzott össze. Így indult el a hír, hogy baj van a városi színházzal is.

A Capitol-mozgó beomlásával kapcsolatban indított hivatalos vizsgálat egyébként folyik. Kedden délelőtt a városi tanács foglalkozott a kérdéssel, nyilatkozatot azonban nem adtak ki. Kedden délután a törvényszéki szakértő bizottság

szállott ki a helyszínre és vett fel jegyzőkönyvet.

Steiner József aradi mérnök, akinek az építésnél szerepe volt, nyilatkozatot adott a temesvári sajtónak, a nyilatkozat azonban óvatos és ismétlődő is. Steiner sokat emlegeti a legutóbbi napok szélviharait és az esőzéseket, holott sem a szélvihar, sem az esőzés nem volt olyan erős, hogy rá lehetne fogni valamit. Steiner egyébként kijelentette, hogy a tetőszerkezet nem is ő rajzolta, hanem Kardos dr., neves budapesti műépítész, aki egyébként hamarosan személyesen is megjelenik Temesváron és rendelkezé-
re áll a vizsgálatnak.

Jellemző egyébként, hogy Steiner mérnök szombaton még dolgoztatott a tetőszerkezet alátámasztásán. Négy tartógerendát el is helyeztetett, az épület beomlásától azonban annyira nem tartott, hogy nem látta szükségesnek a mozi értékes berendezésének eltávolítását sem. Így aztán a súlyos összeget képviselő berendezés és butorzat teljesen tönkrement.

Huszezer lejes segély egy beteg kutya gyógykezelésére

Új fordulat az aradi rendőrbank ügyében

Arad, május 16.

Az aradi államrendőrség kishitelbankjának, a rendőrségi alkalmazottak felségélyezésére alakult Prevederea nevű intézetnek botrányairól több ízben megemlékezünk már. A Prevederea bukásával kapcsolatosan az ügyészség még annak idején letartóztatta Orgovici Demetert, a rendőrség pénztárosát, aki a kishitelbank pénztárát is kezelte. A letartóztatással kapcsolatosan megindult bünyügyi vizsgálat a különös „esetek” egész sorát derítette ki, így kiterjedt annak tisztázására is, hogy miképpen tűnhetett el annak a száz közrendőrnek a fizetése, akiket a város fizet és akik több hónapon keresztül nem kapták meg a város részéről a rendőrséghez szabályszerű módon átutalt fizetésüket. Még élénken emlékeznek Aradon arra a szinte példátlan botrányra, amikor a megkárosított rendőrök zárt sorokban, teljes rendőri felszereléssel, az ügyészségre vonultak, ahol zajosn követelték a bűnsők lezárását. Amikor a vizsgálóbíró kiutasította a rendőröket az igazságügyi palota épületéből, ezek megtagadták az engedelmességet, kijelentették, hogy ha erőszakot alkalmaznak velük szemben, akkor erőszakkal válaszolnak és fenyegető mó-

don hivatkoztak arra, hogy valamennyiüknek revolver van... Végül is a vizsgálóbíró csendőrségért telefonált.

A Prevederea és a rendőrségi visszaélések ügyében megindult bünyügyi nyomozás azonban már hónapok óta nem hozott semmiféle bizonyosat napvilágra. A vizsgálat folyik, a pénztáros ül, de a vizsgálat eredményéről mindeztideig végleget és biztosat nem lehetett tudni.

A bünyügyi vizsgálat egyidejűleg a Prevederea kishitelbank közgyűlést tartott és itt elhatározták, hogy az intézet ügyvitelének felülvizsgálására bizottságot küldenek ki. Ez a bizottság most nemrégiben fejezte be munkáját és a napokban megtartott Prevederea közgyűlésen terjesztette elő jelentését. Ez a jelentés helyenként egyenesen megdöbbentő adatokat tartalmaz. A kishitelbank — amelynek célja a rendőrségi alkalmazottak segélyezése lett volna — néhány esztendeje ugyancsak kizárólag bizonyos egyéni érdekek kiszolgálására szorítkozott. A bank vagyona — az aktív vagyon — minimumra csökkent, a kintlévőségek nagyrésze kétséges, hogy behajtható-e, emellett pedig a hitelek és segélyek megszavazásánál — mint kide-

FLOREAL arckrém a legtökéletesebb arc- és bőrápolószer.

No. 1. Nappali használatra, puder alá

No. 2. Éjjeli használatra: szeplő, pattanás és májfoltok ellen.

1 tégely ára 40 lej. — Vezérképviselő: Drogueria „Centrala”, Oradea.

Aztán a csöpp székely ovódások román táncot táncolnak.

Szeliden megdördül az ég is, jelezvén az esőt.

Elindulok hazafelé és úgy érzem: tanuja voltam annak az emberi munkának, amellyel a régi és időkét álló ág mellé új ágat próbálnak oltani, hogy kétágu legyen az én székely falum.

Ülök otthon és elgondolkozom a dolgon. Ugy érzem, hogy a falu két ága alatt magányosan elhagyatva ülök és senki sem jön hozzám, mert messziről meglátják az időszerűtlen jeleket, a melyek a magasság felé szállnak belőlem és azt jelentik, hogy ember ül a két ág alatt.

Úl és veri az eső, amelytől megtermékenyülnek a szemei is.

TAMÁSI ARON

rült — ugyancsak bizonyos egyéni érdekek kerültek homlokterbe.

Talán legmegdöbbentőbb a bizottság jelentésének az a része, amely arról számol be, hogy miképpen alakult néhány esztendőn keresztül egy a helyzet, hogy a jóléti célokat szolgáló segélyalap kiutalásánál

egy magasrangú rendőrségi tisztosítól béleg kutyájának gyógykezelésére huszezer lej meghaladó összeget fizettek ki segély címen.

Az összeget, amely — különösen a bank méreteit figyelembe véve, — jelentősnek mondható, állatorvosi számlák és gyógyszer megvásárlására utalták ki. A magasállású rendőrtiszt kutyája ugyszólván több segélyt élvezett, mint általában a kifizetésű rendőrségi alkalmazottak.

A jelentésből kitűnik az is, hogy ugyanez a kutyás rendőrtiszt egyik hölgyismerőseivel zsírlatolt magának olyan összegű váltót, amelynek erejéig nemcsak ez a hölgy, de a hölgnél lényegesen jobban szituált emberek sem lettek volna jók...

A vizsgálóbizottság számadatokkal, tényekkel járult a közgyűlés elé és a közgyűlés résztvevői megdöbbenve hallgatták végig a jelentés megdöbbentő és felháborító részleteit. Végül is a közgyűlés úgy határozott, hogy

nem adja meg a felmentvényt annak a régi vezetőségnek, amelynek érája alatt ezek az ügyek megtörténhettek. A felmentvény megadását megtagadták és úgy döntöttek, hogy a vizsgálóbizottság kezében levő adatokat átadják a bünyügyi hatóságoknak,

azzal a céllal, hogy a nyomozás adatait kiegészítsék. Ez a lépés kétségtelenül újabb lendületet ad majd a bünyügyi vizsgálat tempójának és nem lehetetlen — sőt egyesek szerint több mint valószínű — szinte biztos —, hogy ebben az ügyben szenzációs bonyodalmak és újabb fejlemények várhatók. (b.)

— Influenza, spanyoljárvány, torokgyulladás, az orr és garat elnyálkásodása, a mandolák megbetegedése, valamint izületi bajok, vagy tüdőcsúshur utáni gondoskodásuk aról, hogy gymra és belei a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által gyakran és alaposan kitisztíttassanak.

Magasfeszültségű árammal ölte meg magát a plojesti autószerencsétlenség előidézője

Plojest, május 16

Micu Constantin soffőr, aki hétfőn árokba vezetett egy munkásokkal telt autóbust, öngyilkos lett. A soffőr, amikor meghallotta súlyosan sebesült tizenegy utasának jajveszékését és látta elővigyázatlanságának szomorú következményeit, idegrohamot kapott. Örült futásnak eredt a mezőkön át és szörnyű módon követett el öngyilkosságot. A Campina melletti 4-es számú órháznál felmászott a petroleumtársaság magasfeszültségű áramvezetékének egyik tartóoszlopára és megfogta a drótot. Az áram azonnal megölte, holtan zuhant a földre.

Meghalt a Ploest melletti autószerencsétlenség egyik sebesültje.

A borzalmas teherautószerencsétlenség tíz sebesült áldozata közül Podolszky Sándor munkás az éjjel a ploesti Schuller-kórházban belehalt súlyos sérüléseibe. Válságos az állapota Sonea munkásnak is, míg a többiek állapota javulóban van.

KELLEMEK LÁTOGATÁST

tehet Nagyságos Asszony a GALLIA-gyár eladási szalonjaiban. Megtalálja ott az ezévi nyár összes selyemujdonságait, valamint a hozzáértő személyzetet, akik örömmel szolgálják ki, szívesen adnak tanácsot, vagy felvilágosítást és végül ugyancsak ott állandóan rendelkezésére állanak a legújabb és legfontosabb párisi divatlapok is.

VÁRJUK LÁTOGATÁSÁT, NAGYS. ASSZONYOM

„GALLIA“

FIÓKOK: BRASSÓ, Szabadság-tér 3 szám.

NAGYSZEBEN, Str. Reg. Maria 34 szám.

CLUJ, Strada General Neculcea 2.

Vidék, amelyet a cukorrépa és a dohánytermesztés mentett meg a nagyobb nyomorúságtól

Hétezer holdra kötött szerződést ezen a tavaszon a marosvásárhelyi cukorgyár. Miért szorul vissza a dohány a cukorrépával szemben?

Itt az alkalom, hogy a Marosmente és a Nyárádvölgy gazdaságai egységes irányítás alá szervezkedjenek

Radnóti, május 16.

Különös föld ez az ~~amici~~ marosi tartomány. Kővér föld, híres buzatermő mely s legelőin a fű kővér s még sem tudta adni soha azt az áldást, amely eléggé szilárdan kötötte volna az embereket.

Az uralomváltás előtt is egyike volt azoknak a helyeknek, ahonnan feltűnően sokan vándoroltak ki Amerikába. Jó, élhető gazdák is, nemcsak a zsellérsoruk. A bőség, ami uton-utfélen tapasztalható volt, természetesen nem mindenkinél, hanem a kiválasztottaknál, — vagyonszerzésre, meggazdagodásra hajszolta az embereket. Aztán a hétszilvafásoknak sűrű berke termelt itt. A hétszilvafás birtokok és a hétszilvafás uraskodás szurta a szegényebb birtokosság szemét. A viszonylagos jólétnek és a birtoknak erős társadalmi sodrása volt itt, mint mindenütt, ahol ilyen éles megkülönböztetés van a birtokosok és a kisbirtokosok, vagy éppen zsellérek között. Nagy jutalma, méltánytalanul nagy jutalma volt annak, ha valaki az egyik társadalmi osztályból a másikba kapaszkodhatott.

Ugy hiszem, ez a magyarázata annak, hogy erről az áldott és mégis áldatlan földről annyi amerikai akadt már a régi világban. Radnóton és környékén sok olyan ház van, amely amerikai pénzbeli épült. Ez viszont vigasztaló: az emberek kimentek, dolgoztak, úgy, mint otthon soha, de aztán hazatértek, házat és birtokot vásároltak, mert egyébként miért is ment volna ki, miért törte volna magát koráreggő, miért kockáztatta volna az egészségét, ha nem azért, hogy itthon megmutathassa, hogy itthon ur legyen egy kicsit azok fölött, akik nem voltak olyan vállalkozó szelleműek, mint ő.

Az uralomváltás után egyideig még volt valami kivándorlás, de aztán egyre csökkent. Előbb a románok fogytak el, őket nem igen engedték. A magyarokat engedték volna, de ők sem estek éppen a fejük lágyára s kezdték észrevenni, hogy most már Amerikában sem fenéki tejfel. Azért dolgozni, hogy odakint mindent elköltsenek, haza semmit se hozhassanak, itthon „urak“ ne legyenek, nem érdekes. Aztán itthon is változott a világ nagyot. Új földbirtokososztály kezdett kialakulni, javarészt román. A régi hétszilvafás kuriák alának még, de a szilvafák egyre kevesebb marad. És mintha maga a föld is megváltozott volna. Nem a természete, hanem a hangulata. Már nem volt annyira kíváncsi, mint eddig. Az ur fogalma kezdett eltávolodni a földbirtoktól...

Pedig a föld megmaradt annak, ami volt. Zsirja kicsordult a buzakalászk hegyn... Dehát nem is a földdel, hanem a buzával volt a baj éppen. Fölösleges volna magyarázgatni, hogy miért, ezt ma már minden gyermek tudja, annyi mezőgazdasági és buzaárterkeztet volt a világ minden részén.

Az áldott „marosi tartomány“ áldatlan föld lett, mert önmagától nem adott egyebet, mint

amit kértek tőle, amit pedig adott, annak nem volt nagy becsülete, értéke.

A SEGÍTSÉG: ELŐBB A DOHÁNY, AZTÁN A CUKORRÉPA

Most itt volna a helye, hogy panaszos szavakat ejtsünk mezőgazdasági elmaradottságunkról. Kétségtelen, hogy okosabb termelési irányítás mellett ez a vidék is hamarabb megtalálta volna a boldogulás lehetőségeit. Ha úgy gazdálkodtak volna és azt termelték volna, amire kereslet volt. Mondani azonban könnyebb ezt, mint meg is valósítani s ha a marosmenti gazdák ilyesmire hallanak, lenézően legyintenek: bölcselkedés az egész. A buzatermesztésnek itt lelki gyökerei vannak, nehéz elszakadni tőle...

Lélekben csakugyan nem is szakadtak el. A gyakorlatban azonban, hála Istennek, alkalmazkodnak már a szükséglethez. Talán nem is az ő érdemük, inkább a körülményeké. Nem ők hívták életre a dohánytermesztést és nem ők verkedték ki a cukorkartell felbomlását sem,

„A dohány, kérem, az államilag megy...”

Emlékszem, hogy a dohány- és a cukorrépa-termesztés körülbelül egyidőben vett lendületet ezeken a vidékeken. Az első időkben a dohány aratott nagyobb sikereket. A gazdák között az a vélemény alakult ki, hogy bár sok dolog van a dohányval is, mégsem olyan „munkás“, mint a cukorrépa, amellyel kegyetlenül meg kell kínlódni, különösen ősszel, a kiszedésnél. A dohányval való bibelődés tisztább és könnyebb munka s ami a legfontosabb, elvégezhetik a fehérepek is.

Aztán néhány év múltán a dohánytermelés kezdett visszaszorulni. Nem segített rajta az sem, hogy a marosvásárhelyi cukorgyárt a cukorkartell időkben megállította s így a cukorrépa-termelés is visszaesett. Most pedig, hogy a marosvásárhelyi cukorgyár a múlt évben 5 ezer vagon répát dolgozott fel, az idénre pedig 7 ezer holdra kötött szerződést, a dohány el is veszítette a csatát.

Mi lehet ennek az oka?

— A dohány, kérem, — kaptam a felvilágosítást, — az államilag megy... Inspektorok vannak ott s más nagyurak, akiknek nem lehet megmondani semmit, az igazat a legkevésbé. Aztán a beváltásnál csak keserűséget hoz. Ugy osztogatják első, második, vagy harmadik osztályba keserves munkánk eredményét, ahogyan nekik tetszik. Sokszor úgy, ahogyan a termelő ábrázata tetszik.

Legyintés fejezi be a fejtegetést:

— Államilag megy az, kérem!

— És a cukorrépánál?

— A répánál, ott más. A felügyelők a falvakból kerülnek ki. Tanítók, lelkészek. Munkájukat rendszeresen megfizeti a gyár, tehát becsületesen és igazságosan dolgoznak. Rendszeresen kiosztják a magot, vigyáznak a vetésnél, ut-

Hitler hátrál

Egy új rendeletben eleget tesz a hatholikus egyház kívánságainak

Berlin, május 16

A nemzetiszocialista-párt vezetősége utasítást adott ki, amelyben megtiltja a párt tagjainak, hogy a templomokat egyenruhában látogassák.

Tilos ezenkívül horogkeresztes zászlót bevinni a templomokba és horogkeresz-

tes ünnepeken nem szabad tábor misét rendezni.

Általában egyházi ünnepélyeken eltiltottak mindennemű horogkeresztes jelvényt vagy tábla használatát.

Ezeket a rendelkezéseket a nemzetiszocialista párt vezetősége, a katolikus egyház vezetőinek kívánságára adta ki.

Már talán kezdődik?

Ágyutüz az Amur partján

Tokió, május 16

Tegnap az Amur folyón, az orosz part közelében, egy mandzsú gőzös a parti ütegek jelzőlövésére nem állt meg. A szovjet-tüzérség erre a partvédő ütegekkel a hajót tűz alá vette.

A lövések a hajó egyik utasát halálosan megsebesítették.

Mandzsúria a parti tüzérség magatartása miatt erélyeshangu magyarázató kért a szovjethatóságoktól.

kormányintézkedéssel hívták életre s így — mint ez történni szokott, — erősen érvényesült nek benne már a nemzeti és politikai szempontok is. A magyar termelőnek erőseknek, ön tudatosnak és szervezetteknek kell lenniük ha meg akarják tartani azt a helyet, amellyel felkészültségükkel fogva megszereztek. Aztán magának a szindikátusnak meg kell tartania mindenáron a termelési lehetőséget. A cukor főurak ugyanis hirtelenkezők és ridegek szoktak lenni. Egyik évről a másikra hirtelen új megállíthatják a marosvásárhelyi cukorgyá gépeit, nem törődve azzal, hogy hol és kik vannak utána.

A cukorgyár nagyszerűen kiépített belső szervezet s aztán az elrendelt szindikátusi szervezet ki kell használniuk a gazdáknak arra hogy ezeken keresztül megépítsék a maguk mozgékony és munkaképes külön szervezetét is. A magyar termelőnek viszont arra kell vigyáznia, hogy a politikai szempontok ne érvényesülhessenek túlságosan az ő kárára.

Fenn kell aztán tartani a dohánytermelést is mert hátha nem lehet mindig válogatni majd a cukorrépa és a dohány között. A dohány inkább kötődik ehhez a vidékhez, mert a föld ki valóan alkalmas arra, hogy elsőrangú minőségű dohány száradhasson az elnöti nagy dohányzártóban. Ebben a pillanatban az a helyzet, hogy ajándékként kapták a gazdák a cukorrépa- és a dohánytermesztési lehetőséget az azokat a szervezeteket, amelyek ezzel járnak. Komolyan meg kell szervezkedniük arra, hogy a kapott lehetőségek tartósak legyenek. Milyen nagyszerű volna például, ha kialakulhatna egy olyan gazdaszervezet, amely okosan és körültekintéssel irányítaná úgy a termelést, mint a értékesítés kérdését aszerint, amint azt az elkerülhetetlen eshetőségek szükségessé teszik. A szervezett és egységesen irányított gazdaság talán másfajta és más jelentőségű erő jelenthetne akkor, ha mint „a repátermelői szindikátusa“ kerül majd szembe akár a gyárral, akár a kormányzattal.

Kacsó Sándor

Nem arra akar költeni a kovásznai időközi-bizottság, amit a közérdek parancsol

Kovácsna, május 16

Kovácsna község felosztott tanácsa nak vezetői fellebbezést nyújtottak be az időközi bizottság költségvetése ellen. A fellebbezésben, elsősorban, azt kifogásolják, hogy a miniszteri utasítások ellenére, a költségvetés végösszegét ahelyett hogy leszállították volna, közel 45 száza lékkel emelték, holott az elmúlt évben előirányzott 555.000 lejből is csak 482.000 lej folyt be.

Kifogást emel azonban a fellebbezés az egyes tételek ellen is. Így nem tartják időszzerűnek a fizetések felemelését. A kiadások között szerepel egy 100.000 és egy 120.000 lejes tétel a szolgabírói épület telkének megvételére és felépítésére. Megemlítik a fellebbezők, hogy a szolgabíróási épület felépítésére a járás községei kötelezték magukat, tehát jogtalan, hogy ezt most Kovásznára hárítsák át. A jövedelmek között szerepel egy 200 ezer lejes tétel, melyet erdőanyag eladásából vettek fel. A fellebbezők szerint ez mint rendkívüli jövedelem nem csatolható rendes bevételek közé s így a rendes kiadások fedezésére sem fordítható. Ezeket a rendkívüli bevételeket, szerintük, a villanytelep felépítési alapjára kellene fordítani, mert kétségbevonják, hogy az előirányzott keretek között fel tudják építeni a villanyüzemet.

Végül kifogásolják a fellebbezők, hogy az időközi bizottság teljesen elejtette a fűrdőszépitési programot, holott ez a község fogalma szempontjából elsőrangú közérdek.

HIREK

M. HEGYI ILONA (Budapest):

BESZÉLGETTEM az elefánttal

Kimentem az állatkertbe. Itt már másodszor ezen a tavaszon. Mert a multkor nem láthattam minden ketrecet, köbepéj barlangot és vízzel telt medencét. Nem láthattam. Megakadtam mindjárt a kert elején, egy ketrec előtt, egy majom előtt, aki valószínűleg örült volt, vagy ha nem, akkor nem jó véget jósolhatok neki.

Három másik majom is ugrándozott a ketrecben. Meglehetősen vidámak voltak, kivéve az én majomomat, aki egy bizonyos kis területen le és fel szaladgált, teljesen egyformán: oda tíz lépést — vissza tízet és mindannyiszor emberkezét a rácsnak lökve, ahányszor egy ilyen sétájának a végére járt, hogy mintegy lendületet vegyen az újabb uthoz. Nem is ez állított meg, hanem a szabályosság, amellyel rövid utját ismételte és a gyorsaság s a kétségbeesett arckifejezés, amely dominálta emberarcát.

Itt álltam és nem tudtam tovább menni! Csak álltam és csodáltam azt a kitarlást, amellyel a pasrácot ostromolta eredmény nélkül, buskomoran és mégis kitarlón.

A magam sorsára ismertem, majoméletre, hogy bele nem törődöm, hogy újra és újra nekikoppanok a rácsnak. Szóval így.

Es ma se volt szerencsém. Az elefánt miatt. Mert tovább nem juthattam, mert órákig néztem kicsi különös szemét az óriási test fölött, mint csillagot.

Hányszor mondtam én: — játékonysággal nem lehet!

Es hányszor támadtak ezért.

Es ide kellett jönnöm, Budapestre utaznom s a rács mögött az elefántot meglátogatnom, hogy igazoljam magam.

Okos állat az elefánt. Hihetetlenül az. — Kérj szépen — mondja neki Pistike s akkor meghajítja egyik lábát a nagy testé alá.

En már akkor elpirultam. Nagyon szégyeltem magam.

De csak egyedül maradtam szégyenemmel, mert a többiek csoportosan lelkesedtek. Minél nagyobb az elefánt, annál tökéletesebb az öröm, ha meghajlásra bírjuk. Ezt érezték a nézők és Pistike a főszerepben:

— Kérj szépen! Még szebben kérj! Erre az elefánt a másik lábát hajlja be és újra és még szebben kér.

Tízfilléreket szerez ezen az uton. A tízfilléres azután az örhöz megy és egyetlen szelet kenyeret vásárol vele.

A elefánt legkedvesebb barátja az állatkert-látogatóknak. Nagyon népszerű. Ki nem fogy a nézőkből és a tízfilléresekből. Folyton meghajol és folyton újra kér, mert... mert mit jelent egy ekkora éhes testnek egyetlen szeletke kenyér?

Es ugy-e, azt mondtam, nagyon okos állat! Igaz is.

Pesti embernek legnagyobb élvezete vidéki ismerőssel megállani a rácsa előtt, — Na, próbáld csak meg, adj neki kicsit tízfilléres helyett, — biztatják a jámbor falusit.

S az elefánt jól megnézi magának a pasast, nyugodt lépésekkel a viztartóhoz sétál, ormányába nagy adagot szíj, visszajön és hatalmas zuhanyként a csalóra fröcsköli. Okos állat, nem tűri a csalást. Okos. Kétfilléreket is elfogad, ezzel azonban nem siet az örhöz. Leteszi: öt darabot összegyűjt előbb...

Nem tűr semmi becspást barátaitól, a kik jönnek, akik adnak neki. Nem. Hanem..., hanem a felsőbb hatalommal szemben egészen elvakult.

Megórtam, amig elmentek az emberek. Már kissé szürkült s az ég borultan majdnem sirni kezdett. En meg álltam a rács előtt és ezeket mondtam neki:

— Nem vagy okos, kedves elefánt! Már bocsáss meg nekem, hogy így beszélék hozzád! Az igazság mindig kemény. Az igazság mindig fáj. En megmondom neked. En elárulom neked. Be vagy csapva. Tízfillérért most félkiló kenyeret adnak és te éhesen, de mindig egyetlen darabkáért odaadod. Eszedbe sem jut a felsőbb hatalom ellen lázadnod. Még sohasem tet-

SEPSISZENTGYÖRGYI HIREK. Tudósítónk jelenti: Antal Dénes 64 éves felsőcsernátoni gazdálkodó néhány nappal ezelőtt elhunyt a faluból. A keresés során eljutottak a torjai bűdös-barlanghoz is s itt találták rá élettelenül. A nyomozás megállapította, hogy Antal Dénes egyenesen a barlanghoz ment, lefeküdt a belső barlang nyílása elé, ahol a kitóduló mérges kénigázok pillanat alatt végeztek vele. — A háromszék vármegyei Zalanpatlak községben Mátyás János ottani gazdálkodó szekéren tartott hazafelé a mezőről. Lovai hirtelen megvadultak s olyan gyorsan kezdtek vágatni, hogy a gazdának sem megfékezni, sem kormányozni nem sikerült őket. Így történt, hogy a szekér nekiütdött az egyik utszéli kőnek s Mátyás János az összeütözköztől egyensúlyát veszítve, a lovak közé esett. A szerencsétlen embert, akit később összetört tagokkal találtak az ut porában, lakására szállították, ahol pár órai szenvedés után meghalt. — A sepsiszentgyörgyi Székely Mikó kollégium magas színvonalu estély keretében, nagy közönség előtt ünnepelte meg Körösi Csoma Sándor születésének 150 éves évfordulóját. Az ünnepély fény-

ültek ketten a padon. Tavasz éjszaka volt, békák kuruttyoltak. Fialatok voltak, csak tetszelegtek maguknak abban, hogy már sokat éltek és öregek. Ültek és beszélgettek. Hüvösen és távolról, mintha nem is éreznék az éjszakai jó szagokat. Tudták, okos ember ilyenkor lefekszik, de ők Freudról és Adlerről beszéltek. Mert ők magasrendű és kifinomult lelkek voltak, akik mindenre ráérnek, csak éppen élni nem. Akik méhében beszélnek halálra a szépet és agyukkal gyilkolnak minden emberi megmozdulást. Ültek hát és beszélgettek. Még mindig beszélgettek és ez kezdett kínos lenni mindkettőjüknek. — Lereagálom — mondta a nő és a férfi mélysegesen szegyenkezett a békák előtt. — Most egy kicsit legyünk csendben — mondta később bünbánattal és elhallgatott. A csend jó volt. Megnyugtató, nem állított állandóan új feladatok elé. Elveztek a nem muszáj gondolkodni ernyedtségé. A békák vidám zenéje lassan oszlatta önmaguktól való félelmüket. Már mertek egymásra nézni, mertek egyszerűek lenni és fiatalok. Jó erősen megfogták egymás kezét. Felálltak. Mély meghajlással üdöztették a békákat, megköszönték, hogy visszasegítették őket önmagukhoz. És könnyű szívpel, pajtási ölekezésben elindultak hazafelé. (s. e.)

— Temesvári hírek. Tudósítónk jelenti: A temesvári törvényszék hétfőn este nyolc órakor hirdetett ítéletet. Nagy István kolozsvári munkásiró és két temesvári vádlott-társa, Klein Julia és Hertzka István ügyében. Nagy István 1932 október 11-én előadást tartott a temesvári Munkássegély helyiségében. Az előadás egyes kitételei miatt indult meg az államellenes igazgatási per az előadó és az estély rendezői ellen. A bíróság mindhárom vádlottat felmentette. — Temesvár külvárosi vasuti átjárójánál egy tolató mozdony elütötte Gutiu Anna ronati kisleányt. A szerencsétlen gyermeket súlyos sebekkel szállították kórházba. A vizsgálat megindult.

— A marosvásárhelyi Református Dalkör közgyűlése. Tudósítónk jelenti: A nagymultu marosvásárhelyi Ref. Dalkör közgyűlést tartott Tóthfalusi József ref. lelkész elnökségével. A gyűlésen először a tragikusan elhunyt marosvásárhelyi ügyvéd, dr. Telegdy István érdemeit méltatták, aki az egyesület elnöke volt, majd elhatározták, hogy egyelőre eltekintenek az elnökválasztástól. Ezután Haják Károly hegedűművész, az egyesület eddigi karnagya mondott le elfoglaltságára való hivatkozással eddigi tisztségéről. Eddigi működésének megköszönése után Győrfi Pál tanárt választották meg helyette az egyesület karnagyjává. Az egyesület közgyűlése ezután véget ért.

— Kolozsvári hírek. Zsákmánnyal dusan megrakodott betörőt fogott hétfőn este a kolozsvári állomási rendőrség. Cristea Maria 19 éves rovtomultu, többszörösen büntetett előéletű nő, aki csak nemrég szűkött meg a szamosújvári javítóintézetből, hatalmas börtönddel szállott le a vonatról, mikor figyelmes lett rá egy detektív. Az őrszobába vitték, rengeteg lopott holmi került elő a csomagjából. Bevallotta, hogy Tövisen követett el betörést. — Kovács György 67 éves munkás ma éjjel Fellegvári-ut 7. szám alatti lakásán felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már halott volt. Öngyilkosságának oka: két év óta munkanélküli volt és nyomora az elviselhetetlenségig súlygy. — A hadbírószag ma ítélkezett Mendel Henrik fűszeres, Matean János kereskedő és Glück Zoltán pincér felett, akik ellen lázítás vádját emelte a katonai ügyészség, mert ívet irtak alá, amelyen tiltakoztak a grivica per

ted meg, hogy az örödet piszkos vízzel zuhanyozd. Becsapnak téged. Kihaszalják közgazdasági tudatlanságodat. Elfoglalnak téged tízfilléres látogatókkal, meghajoltatnak és szerepeltetnek, éljenzetnek és okossá kiáltanak ki, mialatt a kenyér árától a legkevesebb fogalmad sincs, ó szegény elefánt!

Kinyitottam a pénztárcámat: — Itt van tízfillér. Most menj oda. Most könetelőd. Most félkiló kenyér jár ezért neked. S ha ötdeksz szeletkért od nyugodtan és jogosan ormányod kemény ütése-

pontja Debreczy Sándornak, a kollégium fiatal tanárának előadása volt, aki maga is a háromszék megyei Csomakörösről származik s már idáig is több közleménye jelent meg Csomakörös nagy szülőteréről. Ezalkalommal Körösi Csoma Sándor tragikumai címen tartott előadást, sok, idáig ismeretlen részletét világítva meg a nagy székely kutató életének és küzdelmeinek.

— Vasuti kedvezmény az eszperantistáknak. Bukarestből jelentik: A CFR. vezérigazgatósága csakis a visszautazásra 50 százalékos jegykedvezményt engedélyezett augusztus 4-ikétől 20-ig mindazoknak, akik részvesznek az augusztus 4-11-ike között Stockholmban tartandó eszperantó világkongresszuson. A kedvezmény megilleti úgy a romániai, mint az országban átutazó külföldi résztvevőket, de csakis a személyvonati díjszámlára vonatkozik. A kedvezményes jeggyel az utazást egyszer sem szabad megszakítani s a gyorsvonati különbözetet és a rapidtíketet teljes egészében meg kell fizetni. A Stockholmban tartandó 26. eszperantó világkongresszus résztvevői egyébként hasonló kedvezményben részesülnek Európa valamennyi államában.

ABLAK

vádlottjainak fogvatartása és elitélése ellen. A hadbírószag Mendel 20 napi, Mateant 10 napi és Glücköt 5 napi elzárásra ítélte. — Kedden reggel kigyulladt a Vasvári Pál-utca 8. szám alatti Szatmáry-kertészet istállója. A tűz a virágházakat is pusztulással fenyegette. Szerencsére a tűzoltók gyorsan a helyszínen teremték és eloltották a tüzet, amely, mint megállapították, vasaló kippattant szikrájától keletkezett. A kár jelentéktelen.

— Vizsgai jutalomkönyvek, nagy választékban és rendkívül olcsó árak mellett kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályában.

— A romániai cserkészek idei dzsemboriját Mamaia fürdőn rendezik meg. Bukarestből jelentik: A két évenként rendezett „nemzeti cserkész táborozások” során az idén Mamaia tengeri fürdőn rendezik meg a romániai cserkészek dzsemboriját. Julius 5-én kezdődik és július 30-ig tart a táborozás. 4000 cserkész részvételére számítanak. Itt mutatkoznak be először a román vízicserkészek is. A ki-sebbségi cserkészek, akik úgy a piatra-neamfi, mint a nagyszebeni dzsemborin szép sikerrel szerepeltek, az idén is résztvesznek a táborozáson.

— Egy diák öngyilkossági kísérlete. Bukarestből jelentik: A hétfőről-keddre virradó éjszakán fél egy órakor, a bukaresti Cismigiu-parkban, a park tavába vetette magát egy fiatalember. A loccsanás zajára előszaladt a park éjjeliőre, aki hosszas fáradozás után kimentette a vízből a már fuldokló fiatalembert. Az öngyilkosjelölt fél éjszámátlan állapotban kórházba szállították. Kihallgatása alkalmával kiderült, hogy Nenescu Nicolae-nak hívják, tizenkilencéves, Bálgi-megyei tanítójelölt, akit a tanítóképzőből eltávolítottak, mert nem tudta a tanítját megfizetni. A fiatalember elmondotta azt is, hogy azért jött Bukarestbe, hogy ott a különböző játékonysági intézményektől pénzt kolduljon össze, hogy tanulmányait folytatni tudja. Terve nem sikerült s ezért határozta el magát az öngyilkosságra.

— Elvesztett május 13-án, vasárnap délelőtt Uzon és Brassó között egy drótküllös „Ford”-autókerék, a gumi csavarral van javítva. Be-csületes megtaláló írja meg címét, megfelelő jutalom ellenében, Németh József autórugó-üzemnek, Brassó, Közép-utca 2. sz.

vel koppintsad meg őt. Az elefánt rámpillantott. A tízfillérest ormányába vette, nyugodt lépésekkel az örhöz ment és... és oda... ha egyetlen szeletkéért.

Szemrehányóan néztem. És ő visszánézelt szomorú szemekkel, mintha mondta volna:

Százhusz évet éltem így és nekem már nem érdemes változtatni ezen... Ti is tul-fizetitek azt az egyetlen szelet kenyeret. Ha egyáltalán jut nektek... Mégse csinál-tok semmit.

★ Thomas Mann: József. Jákob patriarcha regénye után Thomas Mann most az álomlátó József regényét írta meg. József ennek a regénynek hőse, Jákob és Ráhel fia, a kedvenc, akit testvérei kutba vetnek és eladnak Egyiptomba. Ahogyan ennek a kamaszosan szép, naivan okos, ártatlanul ravasz, józanul álmatag ifjunak alakja elragadó elevenségben kibontakozik a biblia szavaiból, az östörténet derengő félhomályából, az olyan írói teljesítmény, melyre csak egy Thomas Mann képes. Thomas Mann hallatlan meglevenitőképessége, átfogó intellektusa, valamint feltűnőmulhatalan stílusművészete csodát tesz: nemcsak vele örülünk, álmodunk, örülünk és szenvedünk a sok ezer év előtt élt Józseffel, hanem magunké-vá tesszük egész világát is, otthonosan mozgunk Kelet napja alatt, ismerőseinknek ére-zük tiz vad bátyját és Benjámin, a szelid kis-testvért. Mert József világának mások a csil-lagai és mások a törvényei, mint a miénknek. Amikor az író elvezet, elragad bennünket ebbe a világba, mintha álomban járnánk meg ezeket a csodálatos külső és belső tájakat, s mintha ezt az álmot végigálmódtuk volna már egy-szer — egy más életben, amely most csodála-tosan és gazdagon, izgalmas varázssal, újra föltárl előtünk. A fordítás Sárközi György művészi munkája. Az Athenaeum nagy regé-nyei sorozatában jelent meg (Wells: Mi lesz holnap, Mereskovszki: Jézus, Maurois: VII. Ed-ward, Lewis Sinclair: Művészek, Th. Mann: Já-kob), nagy alak, fehér papír, diszvásonkötés. 3-400 oldal, 144 lej a Brassói Lapok könyv-osztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58., az ud-varban.

— Megjelent az Erdélyi Fialatok tavaszi szá-ma. A napokban jelent meg az ujjonnan általa-kitott Erdélyi Fialatok ötödik évfolyamának első (tavaszi) száma. A László Dezső szerkesz-tésében megjelenő romániai új magyar nemze-dék folyóirata 40 oldalon foglalkozik a romá-niai magyarság kérdéseinek adatokon alapuló tudományos feldolgozásával, az erdélyi végzett ifjak elhelyezkedésével, a középiskolákból most kikerülő pályaválasztásával. Mint régen, úgy most is élénk szemmel kíséri a főiskolás élet-bez végbemenő összes megmozdulásokat. — Az igen nívós szám nagyobb cikkei a követ-kezők: Debrecei László: Új lépés előtt; Nagy Sándor: A regáti kérdés; Ifj. Parádi Ferenc: Erdélyi Katlan; Dr. Molnár Dénes: A székely-ség nemzeti vagyona és adóssága; Dr. Jancsó Béla: „Országépítő”; Dr. Jancsó Elemér: Iro-dalom és társadalom; Bíró Sándor: Az erdélyi történetírás feladatai; Tonk Emil: Az új főis-kolás nemzedék feladatai. Emellett igen gaz-dag, elhelyezkedési és pályaválasztási, vala-mint szemle rováta van. — Az Erdélyi Fiata-lok megjelenik negyedévenként. Előfizetési dí-ja egész évre fő- és középiskolásoknak 70 lej, másoknak 120 lej. Megrendelhető a kiadóhíva-tal után: Cluj, Calea Marechal Foch 11. (Szé-kely Társaság helyisége.)

— Számos női bajnál reggel, éhgyomorra fél-pohárnyi természetes „Ferenc József” keserű-víz végtelen nagy megkönnyebülést szerez azáltal, hogy a belek tartalmát felhigítja és akadálytalanul kiűrti, azonkívül az emésztő-szervek működését lényegesen előmozdítja. A nőgyógyászati klinikák bizonyítványai tanúsít-ják, hogy az igen enyhe hatású Ferenc József vizet, különösen a szülészeti osztályon, a leg-jobb eredménnyel alkalmazzák.

★ Képkiallítás. Felhívjuk a műérdeklődő közönség figyelmét arra, hogy május hó 19-28-án a Redout termében Pap János képkiallítást rendez. Belépés díjtalan.

— Nagy tűz Ploestiben. Tudósítónk jelenti: Ploesti külvárosában Voicila Elena keresmájá-ban kedden éjszaka 3 órakor tűz ütött ki. A tűz pillanatok alatt elborította azt az épületet, melyben a keresma volt s innen villámgyorsan terjedtek a lángok tovább. Rövid idő alatt a keresma szomszédságában lévő négy üzlet is tüzet fogott s nemsokára meggyulladt az égő üzletek közelében lévő két magánház is. A tűzoltók, akik az ut távolsága miatt csak kés-ve érkeztek ki a helyszínére, reggelig birkóz-tak az elhatalmasodott tüzzel s csak a késő reggeli órákban tudták eloltani. A kárt még nem állapították meg.

TEMESVARI TÖZSDE

Árak:
Buza: 460-470.
Tengeri: 230-235.
Zab: 260-270.
A piac erősen tartózkodó, vételkedv ninc.

„TRICOT”
SIMON R.
kötőtáru- és felhőnmű lerakat
a Kolostor-utcaból
Kapu-u. 28
szám alá költöztek át.
Olcsó árak! Nagy választék!

Porváros

Erről rémregényeket kellene írni. Ez már nem Európa, ahogy az ember a vonattól az ócska bérkocsin bedöcög a városba. Ez már valóságos Szahara itten. Fehér szikes alföldi por, beborítja az egész várost.

Három-négy kocsi rohog be kora reggeli órákban a városba. És ez a három-négy kocsi olyan porfelleget kavart fel, hogy ehhez képest a szaharai sivatag számumja csak tehetetlen mükedvelőnek számít.

A lakásokat nem lehet szellőztetni, mert mindent befed a por.

Ha nagynéha kinyílik egy üzletajtó a vevővel együtt a porfelleget is behatol az üzletbe, ráfekszik az árua és mindent befed.

Öntöző-kocsi nincs.

Nem is láttak még itt ilyet.

Olykor utcaseprők is feltűnnek a nagykárolyi utcákon és amint a kavargó porban ki lehet venni, azon fáradoznak, hogy kupacokba seperjék az addig szétszórtan fekvő port. Nyilván azért, hogy a szélnek könnyebb dolga legyen és mindjárt a porhegyeket kapja fel és fújja be az utcán járók szemébe, fülébe, orrába, szájába és minden szabadon maradt testrészébe.

Jól mondta Kaffka Margit: Porváros ez bizony.

Nagykárolyi törzsvendégek

Ketten vannak. Mindkettő nevezetesség. Két kiérdemesült marhakereskedő. Friedler Samu az egyik, Schiff Berci a másik. Reggel bemennek a kávéházba, nem rendelnek semmit. A kalap a fejükön, a pipa a szájukban. Kézbe veszik a lapokat, megbeszélnek a világ dolgait és délig a többi vendégek nagy bosszúságára, nyaralnak az újságokon. Délben hazaszaladnak ebédelni, fél óra múlva újra a kávéházban vannak. Történelmi pillanatot következnek: a két törzsvendég rendel egy-egy feketét.

Nívós kritikai vita, a fekete langyos és keserű, a kávé nem elég finom, a cukor napról-napra kisebb lesz és a déli lapok miért nincsenek itt. Évek óta így ül a két öreg, így zsörtölődik és ha egy szép napon a kávéházat be találnák csukni, az élet számukra merőben értelmetlen volna.

Mibe kerül az élet Nagykárolyban?

Nagykárolyban minden olcsó. De ez természetes is. Hiszen még az ilyen olcsó árak mellett is alig van forgalom. Mutatóul felsorolunk néhány árat. Egy kiló fehér kenyér 7 lej, félbarna 6 lej, barna 5 lej 50 bani. Egy kiló sertéshús 22 lej, egy kiló zsir 38 lej, borjúhús 16 lej, marhahús 14 lej, tojás darabja 60 bani, butorozott szobát igen csinosat havi 4-500 lejért kínálnak. A cukrászdában egy szelet fagylalt 6 lej, tejes kávé 8 lej, fekete kávé 10 lej, két tojás pohárban 8 lej, tea rummal és citrommal 10 lej. A Román Király vendéglő étlapjának árai: Menü 30 lej, leves 6 lej, idei tük-káposzta feltéttel 18 lej, borjupörkölt 18 lej, sertéskaraj 20 lej, bécsi natur és párisi szeletek 22-22 lej, burgonya metélt 8 lej, Lica sajt 12 lej, trappista 14 lej, 1 liter rizling 30 lej.

Mindenki sir, de a színház mégis zsumolva van

Évekig minden magyar színtársulatnak a réme volt Nagykároly. A jó szatmári szezon után itt buktak el azok a színigazgatók, akiknek minden erkölcsi és anyagi felkészültségük csak a miniszteri engedély és a színészek munkáereje volt.

Az idén azonban Nagykároly is megváltozott. Az emberekre ráragadt a színházhajrási kedv. Három hete már, hogy itt játszik Szabadkai József a szatmári színigazgató és társulata és ez alatt a három hét alatt csaknem minden este telt nézőtér tapolt a színészeknek. Ennek ellenére, a színház 12-én befejezi előadásait és mivel még Nagyvágyára korán van bemenni, hatnapos vendégzereplésre indul Szilágyosmlyóra. Az ok: a színházat általában hetenként kétszer román előadások számára veszik el. Egész télen pihentek a cserkész és egyéb mükedvelők, addig üresen állott a színház, nem játszottak benne. A játéksíri kedvük csak most jött meg, amikor a magyar társulatnak hosszú évek után végre sikere van. Ezért megy el Szabadkai társulata Szilágyosmlyóra, hol szeretettel várják.

Nagykároly nem akar tovább város lenni

A kereskedők és iparosok kérik a kormányt, hogy fokozza le faluvá a várost

A nagykárolyi kereskedők és iparosok körében nagy az elkeseredés. Akivel csak beszélgettünk, panaszkodott.

— Nem elég, mondották, hogy az üzleti élet teljesen meghalt, hogy vevőt néha napokig nem látunk, nem elég, hogy az üzletek küszöbét bátran felverheti a gaz, hanem még a városi időközi bizottság intézkedései is a legmostohábban érintik a nagykárolyi kereskedőket és iparosokat.

Arról van ugyanis szó, hogy az időközi bizottság a kereskedők adóilletékét, amelyet a boltberek után fizetnek, jelentősen felemelte. Aki például évente huszezer lej bolt- vagy műhely-bért fizetett, annak eddig boltbér-illeték címén ezernégyszáz lejt kellett fizetnie. Az új városi rendelet értelmében ezután háromezer lejt kell fizetnie. Az emelés tehát százötven százalékos. Eddig hét százalékos fizettek a nagykárolyi kereskedők és iparosok, ezután tizenöt százalékot fognak fizetni, holott a törvény úgy intézkedik, hogy a boltbér-illetékeket nemhogy felemelhetik a városok, hanem ellenkezőleg, kötelesek azt harmincszázalékkal leszállítani.

Ezért forrognak a nagykárolyi kereskedők és iparosok és olyanokat emlegetnek, hogy valamennyien beadják ipar engedélyüket és nem folytatják tovább a kilátástalan harcot a gazdasági viszonyokkal, a különleges károlyi adottságokkal és a nagykárolyi városi bizottság mostoha kereskedő- és iparospolitikájával.

Mert azt mondják ezek az elkeseredett emberek, hogy a boltbér-illetékeket csak azért emelte fel a városi tanács, mert nem bírja a büdzsé a három polgármester fizetését. Most ugyan még csak két polgármestere van a városnak: dr. Darabánt Miklós és ennek helyettese, dr. Pop Gyula. A harmadik alpolgármesteri állás állítólag a magyarok részére van fenntartva. A polgármesteri és a két alpolgármesteri fizetést azonban már jóelőre megállapította az időközi bizottság. Sietős volt, nehogy elkéssenek. Kimondták, hogy a polgármester havi fizetése 15 ezer lej, az első alpolgármesteré 10 ezer és a második alpolgármesteré 5 ezer lej lesz. Mi-

után ezeket a fizetéseket valamiből be kell hozni, egy füst alatt felemelték a bolt- és műhelybér-illetékeket.

Az elkeseredett nagykárolyi kereskedők és iparosok körében most erőteljes mozgalom indult meg. A mozgalom vezetői a kormányhoz akarnak fordulni és nem kívánnak kevesebbet, mint azt, hogy

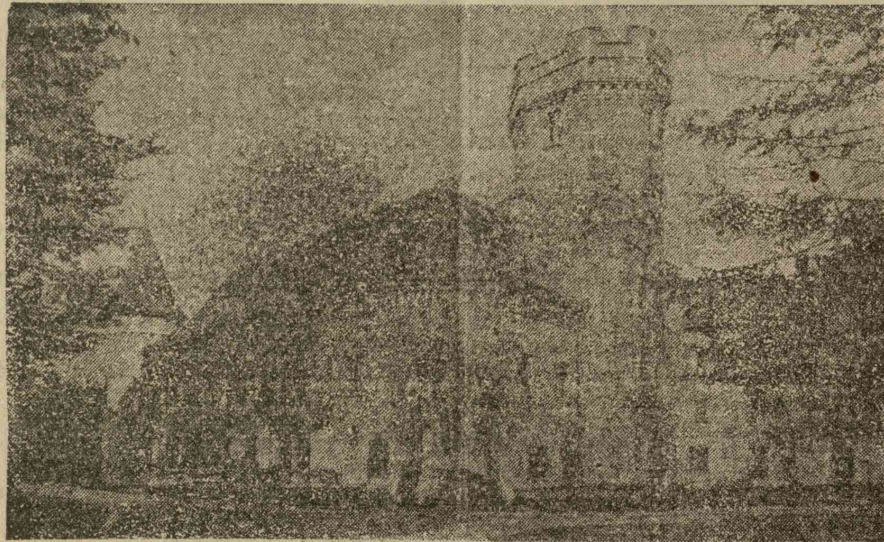
Nagykárolyt minősítsék le falunak.

Ma már ugyanis az. Külsőleg is az és az élet szempontjából is az. A város elnevezés csak olyan, mint a cím jelleg nélkül. Vagy olyan, mint a hajdani cári Szent Száva-kereszt — a gyémántok nélkül.

— Ha Nagykároly falu lesz, mondják az iparosok és a kereskedők, nincs szükség három polgármesterre. Ha nincs három polgármester, nincs szükség a boltbér-illeték emelésére. Ha pedig nincs boltbér-illetékelés, elviselhetőbbé válik a nagykárolyi kereskedők és iparosok ma bizony nagyon szomorú sorsa is.

Legalábbis egy árnyalattal elviselhetőbbé.

A KÁROLYI-VÁR

Nagykároly egyetlen megmaradt büszkesége: a gróf Károlyiak lovagára. Valamikor ennek a kedvéért épült az egész város. Ma csak egy öreg kulcsár vigyáz a Károlyi-várra és benn az épületben szanatórium, tiszti étkezdé és magánlakások töltik meg a Károlyi grófok és kényes grófkisasszonyok szobáit.

Inter duos thigantes...?

Polgármesterháború Nagykárolyban Két vezetőember leszekszik és a város adja meg az árát

Mindenki erről beszél a városban. De csak suttogva. Nehezen mernek információt adni az emberek. Arról van ugyanis szó, hogy dr. Darabánt Miklós polgármester és dr. Pop Gyula helyettes-polgármester nem tulságosan értik meg egymást.

Ennek a meg nem értésnek azután a város adja meg az árát.

A város vezetői között lévő egyenetlenkedésnek igen érdekes kulisszatitkai vannak. A liberális kormány uralomrajtásakor dr. Darabánt neveztek ki polgármesternek. Állítólag Darabánt és dr. Pop között megegyezés történt, hogy abban az esetben, ha Darabántot képviselővé választják, leköszön a polgármesterségről és átadja helyét dr. Popnak. Ezt a megegyezést a liberális párt szilágyosmlyói tagozatának elnöke: dr. Lobonju Emil szenátor előtt kötötték. A választás megvolt, Darabánt Miklósból képviselő lett, azonban a polgármesteri állásról nem köszönt le.

Ez a kulisszatitka annak, hogy a város két vezetőembere között folytonos surlódások vannak napirenden. Amit az egyik nap dr. Pop megcsinál, azt dr. Darabánt másnap visszacsinálja. Azt mondják, hogy ez az áldatlan helyzet már annyira elmérgesedett, hogy a polgármester és a helyettese nem is beszélnek egymással.

A polgármester-háború legutóbbi fejleménye a mozi-ügy volt. A mozinak Szepessy Sándor volt a bérlelője, azután a város házikezelésbe vette az üzemet és a volt bérlelőt delegálta annak vezetésére. A házi kezelés súlyos deficitet zárt, úgyhogy jobbnak látták a mozi ismét magánkézbe adni. Hosszas huza-vona után a mozi bérletét egy Moldován nevű ur kapta meg. A mozi felszerelésében benn maradt egy Licht-ton géprész, amely a hangosfilm lemezeinek közvetítésére szolgál. Ezt a géprészt áll-

ítólag Szepessy egy temesvári filmkölszönztől kapta használatra. Természetesen a géprészt vissza kellett volna adnia a temesvári cégnek, azonban a város a géprészt Szepessy tartozása fejében visszatartotta. Miután Moldovánnal megkötötték a szerződést, dr. Pop, Szepessy kérésére, engedélyt adott arra, hogy a géprészet Szepessy kivehesse. Ez meg is történt. Másnap a rendeletről tudomást szerzett a polgármester is. Dezávalta a helyettes polgármestert és rendőrségi segédlettel visszavitette a géprészt a mozi gépházába. A temesvári filmkölszönz persze igényperrel támadta meg a várost.

De nemcsak a mozi-afférban mutatkozik a város két vezetőjének az egyenetlenkedése. Sok minden másban is. Ez az állapot természetesen a város kárára megy és megcáfolja annak a közmondásnak igazát, hogy: két veszekedő közül a harmadik örül.

Itt a harmadik szenved.

Bemutalom

dr. Suszterich Bélát

Ügyvéd. A Magyar Párt alelnöke. Tevékeny részt vesz a város kulturális életében. A magyarság körében határozottan egyike a legnépszerűbb vezetőknek. Ha a kormányigéret valósággá teljesedik és a városi tanácsban egyik alpolgármesteri állást a magyarok kapják, úgy annak legesélyesebb jelöltje dr. Suszterich. Legalább is a nagykárolyi magyarság ezt várja és ezt reméli. Hogy beteljesül-e? Ki tudna belelátni a pártpolitika rejtélyeibe?

Látta-e már Nagy-károlyt éjjel?

Kávéházba nem járnak a károlyiak, de a szőlőkben annál hangosabb az élet

Nagykárolynak nincsen éjszakai élete. Normális időben (amikor nincs itt a színtársulat) szombat és vasárnap esték kivételével tíz óra után egy lelket sem lehet az utcákon látni. A Román Király-kávéház főpincéret kérdezzük meg, aki azt mondja, hogy nem emlékszik arra az időre, amikor a kávéházban egy üveg pezsgőt kibontottak volna. Ha hetenként öt-hat üveg buteliás bort eladnak, már nem is panaszkodnak.

— Mégis miből tartják fenn ezt a nagy kávéházat? — érdeklődünk.

— A jó Isten tudja — feleli a főpincér melabusan. Csak úgy lézengiünk egyik napról a másikra.

A Viktória sportklubban valamivel jobban megy. Ott ugyanis kártyáznak. Házárd-játékot is. Kicsiben megy a játék, de a jó károlyiak még így is hangosan mörögölnek, ha a tők nyolcas idejében nem jön ki. Most a sport-klub átköltözik a Román Király-kávéházba és így remélik, hogy a forgalom fel fog lendülni.

Kávéházba nem járnak az emberek, de kora tavasztól késő őszig annál hangosabban a város területén kívül levő szőlők és pincészetek. Vasár- és ünnepnap délutánokon felkerekednek a károlyi szőlőtulajdonosok, magukkal viszik barátaikat és jóismerőseiket és kora délutántól késő éjszakáig kinn a szőlőben nyáron sült ezalonna és könnyű homoki vinkó mellett folyik a mulatság.

Ez olcsó is és kellemes is.

Néha előfordul, hogy megúnják a homoki vinkót, olyankor futárt küldenek a városba és felzavarnak egy kereskedőt, hogy küldjön ki hamar a szőlőbe egy üveg pezsgőt. Másnap aztán szörnyűlködve suttogják a jó károlyi civisek, hogy a bankigazgató vagy a telekkönyvezető szőlőjében milyen dárídó volt az éjszaka.

Közben pedig a vendéglők és a kávéházak szép csendesen, cigányzene mellett tükremennek.

Sztrájk a papirgyárban

Kétszáz munkás dolgozik az Első Nagy-károlyi Papirgyárban. Fele férfi, fele nő. Először huszlejes napidíjat kaptak, amiből három lej lement a betegséglégyzőre. Aztán az igazgatóság áttért az akkordmunkára. Most már a husz lej is nehezen tudták megkeresni a munkások. Kétórás sztrájkot tartottak, hogy visszakapják a nyomorult huszlejes napibért. A sztrájk nem volt eredményes. S mivel dolgozni mégis csak kell, a tizenhat-tizenhét lej is jobb, mint semmi, a sztrájk megbukott. Talán nem tartozik ide, de mégis idejegyezzük, hogy a nagykárolyi papirgyárnak negyvenmillió lei alapitkője van.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Aláírták az olasz-osztrák-magyar gazdasági szerződést

Olaszország egymillió, Ausztria kétmillió 200 000 mázsa gabonát vesz át Magyarországtól

Róma, május 16.

Az olasz-magyar-osztrák gazdasági szerződést hétfőn este nyolc órakor aláírták.

Olaszország Ausztriának preferenciát nyújt meghatározott mennyiségű iparcikkre, ennek ellenében Ausztria különleges olasz termékekre biztosít legfőbb kedvezményt.

Magyarországtól Olaszország egymillió métermázsas búzát vesz át

s ezért Magyarország olasz iparcikkeknek biztosít kedvezményes piacot.

Ugyancsak aláírták a kikötőkre vonatkozó egyezményt is. Eszerint az osztrákok Triestben, a magyarok pedig Fiumében nyernek a forgalom fejlesztésére irányuló kedvezményt.

Ausztria kétmillió 200 ezer mázsa magyar gabona értékesítését biztosítja, míg a magyar piacok megnyílnak az osztrák áruk előtt.

A kisantant-államok gazdasági együttműködése ellenére egyre kevesebb a román termény- és állatexport Csehszlovákiába

A román állatexport, Csehszlovákia kivételével, emelkedett a piacokon

Arad, május 16

Most folyt le Bukarestben a kisantant államok gazdasági konferenciája, melyen — mint már annyiszor — ezúttal is minden lehetőséget meghánytak-vetettek arra nézve: miképpen lehet intenzívebbé tenni a három állam közötti gazdasági kapcsolatokat.

Miképpen lehetne a már meglevő politikai érdekközösséget gazdasági alapokra — az egyetlen szilárd és osztathatlannak látszó közös nevezőre — hozni.

Néhány beszéd és több, a nyilvánosság-

nak szánt kijelentés hangzott el a konferenciával kapcsolatosan. Titulescu külön expozé tartott a kisantantállamok gazdasági együttműködéséről, annak szükségességéről, az elért eredményekről és azokról a kilátásokról, amelyek „minden reménykedésre feljogosítanak”.

A helyzet azonban azt mutatja, hogy az annyira áhított és annyira megvalósításra váró gazdasági együttműködést szinte lehetetlenség megteremteni a három állam között.

A való tények számadatainak tükrében látják, hogy a gazdasági egység semmiképpen sem akar megvalósulni.

Csehszlovákia, mint piac elveszett

A tények beszélnek, mégpedig azok a tények, amelyek például a román külkereskedelmi mérleg most nyilvánosságra került márciusi szakaszának számaiban vannak lefektetve. Ezekből a számadatokból kitűnik ugyanis, hogy

Csehszlovákia teljesen elvesztett mint piac a román mezőgazdasági termékek számára.

Csehszlovákia — minden hivatalos nyilatkozat és minden sürűn nyilvánított hő óhaj ellenére is — különös elzárkózás politikáját folytatja velünk.

A márciusi román külkereskedelmi mérlegről például kitűnik, hogy a román állatexport ugyyszólván valamennyi piacunkon jelentős javulást mutat. Kivételt csak a cseh piac képez: Csehszlovákia elvesztett piacnak számít a román állatexport szempontjából.

Március hónapra a román kiviteli kontingens a cseh piac számára például 3500 darab sertést engedélyezett és ebből a mennyiségből Románia mindössze 222 darabot tudott kivinni, ami annyit jelent, hogy a román sertés-kivitel Csehszlovákia felé megszüntnek tekinthető.

A helyzet az, hogy a csehszlovák devalválásával az értékek legkevesebb 20 százalékos értékcsökkenést szenvedtek, míg az árak legfeljebb — a legjobb kialakulás esetén — 12 százalékkal emelkedtek.

Csehszlovákkal nem állottunk kompenzációs viszonyban és így a cseh áruk romániai behozatalának kontingense csaknem teljesen kimerült, míg a cseh piac — még a korona aláértékelése előtt — szinte

teljesen elzárkózott a román mezőgazdasági termények vásárlásától.

Hihetetlen módon elmaradtunk ennek következtében Csehszlovákia irányában az exporttal. A cseh piac felé irányuló kivitelünk leállt és ezt a differenciát — amely már a behozott cseh áruk és a most esetleg kivihető román mezőgazdasági termények árai között mutatkozik, — lehetetlenség behozni.

A cseh külkereskedelmi mérleg így erősen a román külkereskedelmi mér-

leg hátrányára alakult a két ország közötti viszonylatban.

A cseh kormány pedig mindent megtesz, hogy az árletörő politikát — minden gazdasági egységmozgalm ellenére is — Romániával szemben is folytassa.

Beszélgetést folytattunk a román állatexport egyik vezetőegységével erről a problémáról és ez a számottevő egyéniség kijelentette, hogy a helyzet egyre súlyosabbá válik és emellett semmi remény sincs arra, hogy Csehszlovákkal megegyezhessünk.

Lassanként az a helyzet alakul ki — mondotta informátorunk — hogy a cseh piac teljesen elvész számunkra, ami természetesen nem maradhat termelésünkre következmények nélkül. Nem beszélve arról, hogy ezt a mesterséges elidegenedést Románia hivatalos külkereskedelmi vezetői nem nézik tétlenül.

Ugyancsak informátorunk mutatott rá arra is, hogy addig, amíg Csehszlovákia mindent elkövet a román mezőgazdasági termékek piacáról való kiszorítása érdekében, ugyanakkor virul a Romániába irányuló csempészet.

Egyébként, általában, a román állat-kivitel komoly fellendüléséről adhatunk számot. A román állat-kivitel egyre komolyabb külkereskedelmi tétellé válik és ha minden segítséget megkapna arra, hogy továbbfejlődjék, még hatalmas fejlődési lehetőségeket lehetne életrehozni e téren.

Március hónapban Románia összesen 3356 szarvasmarhát (előző hónapban 1885 darabot), 5172 disznót (előző hónapban 4004 darabot), 144.329 kg. bacont (előző hónapban 84.144 kg.), 61.525 kg. friss húst, (előző hónapban 20 ezer kilót) exportált. Mint a fentiekből kitűnik, a friss hús tételeinek kivételével igen jelentős fejlődés mutatkozik. Márciusban ezek szerint 1471 szarvasmarhával, 1168 disznóval és 60.185 kg. bacon-áruval többet vittünk ki az országból, mint februárban. Különösen kedvező a helyzet a palesztinai piacon, ahová 424 drb. marhát exportáltunk a februárban kivitt 187 darabhoz szemben.

(b. k.)

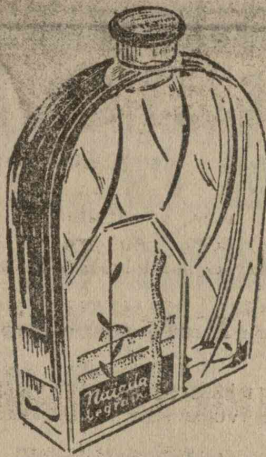
Költők és bölcsek tudják:

Vannak dolgok, amelyek le sem írhatók pontosan. A nyelv szegény ahhoz, hogy megtaláljuk a kellő kifejezéseket. Senki sem akadt még, aki írásban tökéletesen visszaadott volna egy művészi be-

nyomást, egy élvezet hatását. Bármennyire igyekeznék s bármennyi tehetséggel rendelkeznek valaki, mégsem írhatja le azt a finom, elragadó illatot, amelyet a legújabb kölnivíz-készítmény áraszt, a

[Gyártmányaink minőségéért és tisztaságáért csak akkor kezdeszünk, ha azok eredeti csomagolásukban, biztonsági védjegyükkel vannak ellátva.]

Éreznünk kell, hogy fogalmat alkothassunk róla

NAIADA az igazi, utolérhetetlen illatu kölnivíz

EREDETI
Legrain
GYÁRTMÁNY

A közgazdaság hirei

BEIKTATTÁK A MAROSVÁSÁRHELYI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA ÚJ IDŐKÖZI BIZOTTSÁGÁT

A kereskedelemügyi minisztérium távirata alapján most iktatta be Hagi Chira Gheorghe marosvásárhelyi törvényszéki főelnök a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara új interimár-bizottságát. Az időközi-bizottság tagjai: Caprucian Melinte, Bora Iános, Jonescu Matei, Opresan Nicolae, Würger Albert, Várady Árpád, Benkő László, Rosenfeld Jenő, Bus-tya Béla és Breckner Vilmos kereskedők és nagyiparosok, ezután egyhangulag az eddigi elnökök, Caprucian Melinte szász-regeni ismert fatermelőt választották meg elnöké, aki már eddig is bebizonyította rátermettségét és agilitását. Az időközi bizottság alelnöke ismét Benkő László marosvásárhelyi nyomdatulajdonos lett. Az interimár-bizottság ezután átvette teendőit.

VEDEKEZÉS A GYÜMÖLCSFÁK KÁRTEVŐI ELLEN

A hosszantartó száraz, meleg időjárásban a gyümölcsfák kártevői nagymértékben elszaporodtak. Nem volt semmi akadály a peték, tojások, spórák kikelésének és ezért, ahol nem permeteztek a télen és rügyfakadás előtt, nem szabad permeteztetlenül hagyni a fákat, mert az elszaporodott kártevők elpusztítják az egész idejű termést. Aki pedig már permetezett, ne álljon meg fele uton a megkezdett munkával, hanem folytassa a téli után a nyári permetezést is. A rágcsálók ellen arzen tartalmú mérgeanyaggal kell permetezni, amely belsőleg hat. Ilyen szer például az Arzola, a gombabetegség ellen réz, vagy kénkeverékkel kell védekezni. Bármely fűszerüzletben kapható rézgalic. 100 liter vízben 1 kg. rézgalic és

2 kg. szalonnás meszet külön-külön feloldunk és összetöltjük. Ez az úgynevezett bordói lé. Ehhez fél—1 kg. Sulfarolt keverünk, de hozzákeverhetjük az Arzolat is és így a háromféle szert egy munkával permetezhetjük ki. Az Arzolatból azonban maximálisan negyed kg.-ot adunk 100 liter vízhez. Arzen a drogériákban is kapható, mint acidum arsenicum, ezzel azonban, aki nem ért az arzen kémiaiához, több kárt csinál, mint hasznát, mert könnyen leperzselheti az egész természet. E hármas keverékkel egyszerre védekezünk tehát a gombák és rágcsálók ellen. Még hátra volna a szívó kártevők ellen való védekezés, hogy teljes legyen a munkánk. Szívókártevők a levéltetvek. Ezek ellen ha fellépnek, egyszázalékos Thanollal, vagy hatszázalékos Libexel permetezünk. Házilag is előállítható a dohánylug ecéllal, csak vegyelemeztenünk kell, ez esetben a Thanatont, a töményt, a dohánylugot, hogy megfelelő összetételű szert készíthessünk. A gyümölcsfák kártevők ellen való rendszeres védekezést be kell vezetni ma már úgy, mint a szőlők-nél a rendszeres permetezést, ha értékes, jó, élvezhető és piacos gyümölcsöt akarunk termelni.

KÜLDÖTTSÉGEK A MAROSVÁSÁRHELYI VÁROSHÁZÁN

A marosvásárhelyi városházán, Dandea Emil polgármester előtt két küldöttség jelent meg. Az egyik deputáció Kátai Károly és Kovács Elek vezetése mellett azt kérte a polgármestertől, hogy a tiz holdon aluli gazdák, termékeik piaci forgalmazásánál mentesítve legyenek a városi illetékektől. A mászárosok küldöttsége viszont a hatalmas vágóhídi hűtődjak ellen tiltakozott. A marosvásárhelyi polgármester mindkét esetben megígérte a közbenjárást.

A küzdelem az Arany körül

A világ egyetlen országát sem mentette még meg a fizetések csökkentése

A jövedelmek apasztása Magyarországon és Romániában nem vetett véget a költségvetési hiánynak, Csehszlovákiában pedig még a pénz leminősítését sem tudta megakadályozni

Páris, május 15.

Az állami alkalmazottak fizetésének csökkentése miatt némi zavarok mutatkoznak Franciaországban. A hivatalnokok csatavonalba fejlődtek fel, elégedetlenek, szembeszegülnek a kormány, különösen a postai központokban, szigorú rendszabályokat volt kénytelen hozni ellenük. A napidíjak, altsztek és munkások keserűen háborognak: fizetéscsökkentés akkor, amikor az árak emelkednek? Az egész országon a tiltakozás hulláma fut keresztül.

A nehézipar, amely örömmel veszi tudomásul, hogy a terhek nem a páncél-szekrények tartalmát őrítik a zsíros polgárság, hanem a maga tőkének sorsa miatt, természetesen helyesli a fizetéscsökkentést. Igazat ad a kormány, amely „hazafias áldozatot” emleget.

A csökkentés nélkül nem lehet biztosítani a költségvetés egyensúlyozását, s nem lehet elkerülni a frank leminősítését! — hangzik az indoklás. A kis- és nagyvagyonok rétege lelkesen tapsolt a magyarázathoz és megvetéssel bélyegezte hazafiatlanoknak azokat a hivatalnokcskákat és munkásokkákat, akik lázonganak, mert verítékükért kevesebbet fizetnek, mint eddig.

Vajjon igaz-e, hogy a fizetéscsökkentés megmenti a hazát?

A szabadszemléltető — így a Marienne is — csomó példával igazolja, hogy ez még távolról sem igaz. Európának alig van már országa, amely nem kísérelte volna meg a jövedelmek apasztását, s nincsen egyetlen olyan ország sem, amely ezt a véres műtétet ne a „hazafias áldozat” erkölcsi kényszerével erőszakolta volna rá kisembereire. A beharangozott eredmény azonban sohasem következett be. A válság megmaradt, esetleg ki is mélyült a változás legfeljebb annyi volt, hogy a hazafias kopaszítás áldozatai kínosabban küzdöttek, mint a birkanyírás előtt.

Ezt a szomorú valóságot igen szemléltetően igazolják a középeurópai országok is.

Magyarországon

például 1931-től 1934-ig, egymást követő csökkentések során, 10–15 százalékkal csökkentették az állami fizetéseket. A költségvetési hiány azonban megmaradt: ez a hiány a múlt évben 76 millió pengő volt, az idei előirányzatban elérni a 66 millió pengőt.

Romániában

sem felemelőbb a helyzet. Az állami fizetéseket 1932. végén 10, illetve Bukarestben és a megyeszékhelyeken 12 és fél százalékkal csökkentették. 1932–1933-ban a költségvetési hiány 2300 millió lej volt, 1933–1934-ben is közel háromnegyed milliárd lej hiány mutatkozott, noha a kincstár több mint egymilliárd lejt kitevő külföldi tartozásra fizetési haladékot vett igénybe.

Ausztria

esete még szemléletesebb. Az osztrák kormány a fizetéseket nemcsak csökkentette, hanem ezzel egyidejűleg 0.5 és 4.5 százalékos úgynevezett „válságadóval” sújtotta. Az 1932-es költségvetés ennek ellenére 15 millió shilling hiánnyal zárult, ez az összeg 1933-ban még emelkedett is.

Svájc

a boldog, nyugalmas Svájc, amely úgy él az európai polgár képzeletében, mint valódi „békébeli” állam, sem kerülte el sorát. 1933 május 28-án 7 százalékkal csökkentették meg a közalkalmazottak fizetését. Erre a költségvetési hiány, amely 1932-ben 90 millió svájci frank volt, hihetetlen arányban felugrott.

Olaszország

a fasiszta aranykor ellenére, szintén megjárta a középeurópai kálváriát. Itt a fizetéseket három egymást követő esztendőben összesen 35 százalékkal csökkentették, tehát a költségvetési hiánynak, ha a jövedelemapasztás gyógyszer rá,

ugyancsak el kellett volna tűnnie. Ehellyett a fogyasztó, amely 1932–1933-ban hárommilliárd lira volt, a folyó költségvetési esztendőben 2,974.000 lirára van előirányozva.

Németország és Bulgária

hasonlóképpen a fizetések csökkentésével próbálkoztak. Az eredmény: a költségvetési fogyatékok növekedtek. Ugyanez az eset következett be Lengyelországban és Belgiumban is.

Arról tehát beszélni sem lehet, hogy az állami alkalmazottak jövedelmének apasztása eltünteti a költségvetés fedezetlen kiadásait. De nem igaz az sem, hogy a csökkentés megelőzi a pénz leminősítését. Igazolja ezt többek között

Csehszlovákia

példája is. 1933 január elsején 10 százalékkal csökkentették a cseh állam alkalmazottainak fizetését, majd 1934-ben, bizonyított fokozott rendszer szerint, új apasztás következett. Az 1932-es költségvetés ennek ellenére 945 millió korona hiányt tüntetett föl, s nemrégiben a cseh kormány a korona 16 százalékos leminősítésére kényszerült.

Az Egyesült Államok

esete hasonló. 1933 április elsején 15 százalékkal csökkentették a fizetéseket. Ezt még ugyanebben az évben követte a dollár leminősítése, s ugyanekkor a költségvetési hiány, amely 1932-ben 1786 millió

Titulescu a leszerelési kérdésről, a kisantant-konferencia időpontjáról és a bolgár megneptámadási szerződésről tárgyalt Belgrádban

Belgrád, május 16.

Titulescu külügyminiszter a belgrádi Vremesztetője előtt nyilatkozott jugoszláviai utjáról.

— Belgrádi utamat csak az utolsó pillanatban határoztam el, célja, hogy Jetties külgy-

miniszterrel megbeszéljem a külpolitika jelentősebb eseményeit, így a leszerelési kérdést, a kisantant konferencia időpontját és a Bulgáriával esetleg kötendő megneptámadási szerződést.

Május 31-én fejeződik be az iskolai év, június 5-től 22-ig tartanak az évvégi vizsgák

Kik mehetnek vizsgára

Bukarest, május 16.

A közoktatásiügyi minisztérium ma adta ki az évvégi vizsgákra vonatkozó rendelkezést. Eszerint:

május 31-én este fejeződik be az iskolai év, az évvégi vizsgák június ötödikétől huszonketedikéig tartanak.

Az iskolai év befejezése után a tanári kar konferenciát tart, melyen megállapítják, hogy kik mehetnek vizsgára. Minden egyes tárgynál megállapítják a középarányos jegyet.

Ha három tárgyból 5-ösön aluli, vagy egy tárgyból 3-as jegye van a tanulónak, minden további nélkül osztályismétlésre marad, vizsgára nem mehet.

A következő tantárgyból vizsgáznak a növendékek:

I. osztály: román, számtan.

II. osztály: román, francia, számtan, természetrajz.

III. osztály: román, francia, számtan, fizika-kémia.

IV. osztály: román, latin, francia, történelem, földrajz, számtan, fizika-kémia, természetrajz, jog.

A többi osztály tanulói minden tárgyból vizsgáznak, kivéve a hittant és kézügyességi tárgyakat. A vizsgák szóbeliek, de a román, latin, francia nyelvekből és a számtanból írásbeli vizsgát is tesznek.

Legújabb

JUNIUSBAN KEZDŐDIK A RENDKÍVÜLI PARLAMENTI ÜLÉSSZAK

A Viitorul írja, hogy a rendkívüli parlamenti ülés május végére tervezett megnyitása júniusra halasztódik. Az időpontot még nem állapították meg — írja a lap.

AVERESCU CIKKE A BRATIANU GYÖRGGYEL FOLYTATOTT TÁRGYALÁSÁIRÓL

Averescu tábornok érdekes cikket írt az Indreptareban. A néppárt vezére elmondja, hogy Bratianu Györggyel már három hónapja elzárult teljesen meggyezett, sőt a két párt egyesítéséről is komolyan szó esett. Bratianu György közben az oliverális párt főnökével tárgyalat ismeretes eredménnyel. Az újabb együttműködési tárgyalások most sikerültek.

SELETZKY LEVELE ÉS JOANIT KÉPVISELŐ KÉRELME A PARLAMENTI BIZOTTSÁGHOZ

A Skoda-ügyet vizsgáló parlamenti bizottságtól — mint lapunk más helyén megírtuk — Seletzky is kihallgatást kért. A bukaresti lapok most közlik Seletzky kérését, amely mindössze néhány sor:

„A Skoda-ügyben indított vizsgálat alkalmából, alulírott Seletzky Brunó, a Skoda-üzemek képviselője, fontos vallomást óhajtok tenni, miért is kérem, szíveskedjenek elrendelni kihallgatásomat.”

A parlamenti bizottság elnökétől Tilica Joanit képviselő, a bizottság tagja, a következő — szerinte fontos — iratok beszerzését kérte:

A Banca Națională több kimutatását, a Patria bank levelezésének egy részét, azokat a szerződéseket, melyek az aranyosbányai Maniu és Boila Romulus bányákra vonatkoznak, a Patria banktól felvett Maniu és Boila kölcsönök megszavazásáról szóló jegyzőkönyveket és a bányafüggelék vonatkozó levelezést, az aranybánya körüli ügyletek pontos időpontjait és annak megállapítását, hogy mennyi aranyat termelnek ebben a bányában, végül az Albina bank bizonyos okiratait.

INTERPELLÁCIÓ A MAGYAR KÉPVISELŐHÁZBAN A ROMÁNIA ÉS MAGYARORSZÁG KÖZÖTTI LÉGI FORGALOM FELVÉTELÉRŐL

A magyar képviselőház mai ülésén Koródi-Katonai János képviselő interpellált a Románia és Magyarország közötti légiforgalom kiépítéséről. A képviselő szerint Romániában megvan a jóindulat a kérdés elintézésére s ezért felszólította a kormányt, hogy haladéktalanul vegye fel az érintkezést az illetékes román körökkel a légiforgalom bevezetése ügyében.

volt, 1933-ban 7309 millió dollárra emelkedett.

Japán

azt igazolja, hogy az európai és amerikai szabály sarkigazságság a Távol-Keleten is. Sehol oly nagy mértékben nem csökkentek, mint a Felkelő Nap országában. Lévón ott a „hazafias áldozat” szentebb valami még, mint Nyugaton. A fogyasztó viszont fogyaték Nippon fiainál is. A múlt évben 680 millió yen volt a hiány, a jövő esztendőre már 785 millió yen az előirányzat.

*

A csökkentés politikájának védelmező közül sokan Angliára szeretnek hivatkozni. A példa azonban gyatra. A szigetország 1925 és 1932 között 14–40 százalékkal csökkentette meg az állam alkalmazottainak javadalmát. A költségvetés hiánya azonban állandó és változatlan maradt. A fogyasztó csak akkor tűnt el, amikor bekövetkezett a font leminősítése.

Nagy általánosságban tehát egyetlen bizonyosság vonható le a különböző csökkentésekből: az, hogy a beharangozott eredmény nem valósult meg nyomokban. Az apasztások nem tüntették el a költségvetési hiányokat és nem előzték meg a pénz leminősítését.

Igy tehát indokolatlan az a franciaországi helyzet, hogy a szegény emberek sirnak, a zsíros polgárok pedig tapsolnak. A helyes az lenne, ha mindnyájan sirnának.

Amire ugyan ráérnek valamivel későbbben is.

Mikes Imre

VILÁGPOLITIKA

„Splendid isolation”

Ami Eden főpécsetőrt sikertelen európai útja után már nyilvánvaló volt, most bekövetkezett: Anglia megunta a hiábavaló próbálkozásokat az európai nemzetek tébolyult fegyverkezési körtancának megállítására, tehát visszavonul. A splendid isolation elve nem új Angliában. Mindig ebbe az „előkelő elszigeteltségbe” vonult, amikor érdekei nem kívántak meg aktív beavatkozást az európai politikába. Angliát mindig pontosan kiszámított érdeke vezette politikájában, amelyet ritkán befolyásoltak érzelmi okok, de a leszerelés kérdésében — el kell ismerni — sokkal többet fáradozott, mint a mennyire Angliát nyugtalaníthatta ez a kérdés.

Ebben a pillanatban semmi különös érdek sem köti Európához. Az angol font szilárd, a mikor megingott, a nyomában keletkezett veszteséget súlyosan behozta a fellendüléssel, amit a termelés megindulása hozott, közvetlenül utána Angliában. Ne felejtsük el: Angolország kimeríthetetlen tartalékai minden katasztrófát el tudtak hárítani s amikor az európai országok egyrészt a jövedelmét felémésztette a munkanélküli segély, Anglia végig kitartott az angol munkanélküli minimális életstandardjának fenntartása mellett. S amikor a francia keleti erődív felépítését megkezdtek, Franciaország elsősorban angol munkásokat szeretett volna erre a munkára megnyerni, de egyetlenegy sem akadt, aki átkelt volna a csatornán francia erődöket építeni — holott otthon a munkanélküli segélyből élt. Ezt és nem vergődött éhesen, mint az európai munkások.

Az ottawai konferencia semmiesetre sem hozta meg azt a százszázalékos sikert, amelyet Anglia várt tőle. A tökéletes autarkia a dominiumok kereskedelmi szerződésai erősen gátolták. De, ha el is ejtettek egyes program-pontokat, az önellátás kérdését megoldották. A kör bezárulhat a sziget körül, annál inkább, mert odahaza nyugalom van — ha csak relatív is ez a nyugalom. Ghandi non-cooperation politikáját sikerült lejártni, Irországban csend van: Európa szaladhat a lejtőn akár új háború felé is, amelynek — az angol józanság tisztában van ezzel — csak legyőzöttjei lehetnek.

*

A splendid isolation azonban ma már nem az angol diplomácia programja, hanem közhangulat kérdése Angliában. A konzervatív nemzeti nőszövetség gyűlésén — kicsoda fordulat! — táviratilag üdvözölték MacDonaldot, mert legújabb leszerelési terveze legjobban megfelel a splendid isolation elvének. Eden főpécsetőrt a gyűlésen kijelentette, hogy Anglia mindent elkövetett a leszerelés érdekében, de ha nem engedik magukat vezetni, úgy Anglia kénytelen a pozícióját védeni: ez pedig ma egyértelmű a splendid isolationnal; vállalt volna félreállni, ha a szomszéd nem engedi meg a segített égő házának eloltását.

Visszavonul Anglia és talán annyi fáradságot sem vesz, hogy a szemfedőt elhelyezze a május 28-iki temetésen — mert élni akar és módjában van fűtőülni azokra, akiknek öröme a saját gyászszertartásuk pompája.

Tomcsa Sándor:

PESTI NAPOK...

1. Saljapin
2. Bemutatón a Belvárosiban

Budapest, május 16.

1.

Saljapin még mindig az a nemes ital, akinek nem kell cégér. A hirdetőszlopok a kabarék reménytelenül és pocséku. sílány műsorainak öles plakátjaival van tele. Saljapin egyetlen fellépéséről egy szó sincs. Nem is hinném, hogy ma este szerepel, ha nem láttam volna a Dunakorzón ezt a kétméteres, vidámszemű lársit, akinek a „világ legjobb énekesén” kívül még az a rendkívül kellemes adottsága is megvan, hogy még ma is körülbelül, annyit keres, amennyit éppen csak akar. Ezt a kivételes „gazdasági képességet” azt hiszem Pest még jobban bámulja, mint azt a „hangforrást”, mely felett hatvan egynehány éves korában is korlátlanul rendelkezik.

A hangverseny a Vigadóban volt.

Hát kérem, azért még vannak Pesten autók, emberek és ruhák. Kissé szédítő ez a forgalom nevében, prémium és ékszer-ekben. A rendőrök akár le se vegyék kezüket a sapkájukról, úgy képviselve van a közélet. Az irodalom jórészt taxin jön, költők saját verslábaikon, legalább is az utolsó villamosmegállótól. Egy fekete-vörös autón érkezik Budapest egzotikus „korlátlan lehetősége”, a rádsa, félbarna feleségével és valami titkárféfével. A foyerben sok a szmoking s akinek hajlama van rá, kigyönyörködheti magát a női bőr vesefelelti bársonyosságán. Lakkezők villognak és a plaztron reflexe érdekes, hálás világitást ad az arcoknak. A lépcsőkön festői csoportok alakulnak ki, a rendezők puhák és finomak, a ruhák telve. Nagy estély.

Sajnos, csak olyan helyre kaptam jegyet, hogy kénytelen voltam egy dugdag textilgyáros és egy milliárdos angol hölgy között helyet foglalni. Hiszen nem is a társaság ellen volt kifogásom, de néha remegett a gyomrom, hogy itt most több mint harminc kispörköltöt ülök le. Előkelő is voltam a keszvit, de olyan, hogy az angol hölgy végre bevalotta, miszerint lopótávrosi és a textilgyáros, hogy tulajdonképpen inzolvens.

A csengők puhán berregtek, a közönség egy nagy lélegzetet vett, aztán csend oltotta ki a zaj parazsát.

Saljapin előtt zongoristája, Ivan Basilevsky — különben kitűnő zongoraművész is — Chopin egy scherzóját játszotta. Persze, mindenki tartotta magát Saljapinra s azért a közönség csak félfüllel halgatta a kitűnő játékot. Hálátlan dolog egy ilyen Saljapin árnyékában játszani. Ez nem azt jelenti, hogy a közönség sósmandulát ropogatott, de nem tárult ki olyan önfeledten és fenntartás nélkül a hangok előtt, mint röviddel később.

Most!!!

Zugó taps, remek frakk és annyi közvetlenség, hogy ebből még ezeknek a pszichés körüti dalnokoknak is telne annyi, hogy művészek legyenek. Saljapin mosolygott, integetett és magához ölelte a közönséget, talán ha csókokat dobált volna, még akkor sem lett volna izléstelen. Mert ebben a mosolyban és ezekben a mozdulatokban nem volt az a kommersz, nyálkás aláfestés, az a stupid alkalom-megrágás és „egyéniesség-párlat”, amitől az ember olykor-olykor fordul le a székről.

— Édes — suttogta mellettem a Lipótváros. Nem nekem, Saljapinnak. És ez az „édes”, ez a pesti patron-szó, ebben az esetben, erre a viselkedésre illt. Saljapin először valami édes gyermekiességgel fogta meg a közönséget.

Aztán orosz szerzőktől énekelt. Hogy hogyan? Erre, kérem, nem lehet szavakat találni. Ezt, hogy „Saljapin énekel”, legfennebb zenével lehetne érzékeltetni. Ami engem illet, nem győztem eléggé örülni, hogy három-három-négy napos nélkülözésért oly kincs birtokosa lehettem, amit utólag már mienk az örökkévalóság minden értékével és vacakjával — a halál. És most már meg tudom érteni a vagyonytűnésnek ezt, talán a legigazibb és legemlékezőbb formáját is. Igaz, a sorok leírása

előtt, a körülményekhez képest, dusan megebédeltem.

Aztán operákból énekelt, Basilio áriáját, a „Két gránátost”, egy részeg utánzott valami Dargomsky-dalban, aztán az örök „Ej uch nyem”, olyan hosszú és remek pianóval, ami elakasztja a hallgató lélegzését.

Gyönyörű virágcsokrot kap, egy vörös székfűt feltűz a gomblyukába.

A szünet előtt azt mondja: „Hölgyeim és uraim, most szívjunk el egy cigarettát”. Élmény volt. (Igy szokták mondani.)

2.

Különböző halmozok: tegnapelőtt angol-magyar labdarugómérkőzés, tegnap Saljapin, ma este bemutatón a Belvárosiban.

A darab egy Hendrik Hausen holland író vigjátéka, melyet Lakatos László ültetett át, festett át „pestivé”. A darab címe: Sas-ucca.

A sajtóbemutató kritikái fantasztikus zsonglorkodással próbálnak belebeszélni a darabba bizonyos tulajdonságokat, előnyöket, részleteket, de azért ezeken a kritikákon érzik, hogy még ezek a pesti, edzett kritikások is egyet sóhajtottak, mikor a beszámoló végén letehettek a pennát, vagy lefödhettek írógépüket.

A darab egy textil-bonyodalomról szól, ezen belől érintve van a generációk harca is, aztán szerepel benne egy nagymama, a cég feje és esze, aki, állandóan olyan jókat mond, úgy fején találja a szegyet, olyan slágfertig, olyan röhögtető, olyan

„humor-rovat” és „viccek mindenfelől”, hogy az ember végre is elgondolkozik...

Különböző arról van szó, hogy a nagymama összefog az unokájával a fia, illetve az apa ellen. A nagymama és az unoka textilgyárat alapítanak, hogy térdre kényszerítsék a renitens apát, illetve fiút, ami nekik sikerül is, aztán már csak a fess, önfelelőző doktorkisasszony hiányzik, hogy kezével az unokát és hepienddel a közönséget megajándékozza, melyet úgy az unoka, mint a közönség jórésze, hálás örömmel fogadott.

A darabban tulajdonképpen csak két szerep van: Poldi, az öreg elősdi, aki zsargonban beszél (Pesten ezerszámszaldagnak sokkal jobb figurák) és a nagymamát, aki epés, de aranyshivű, nyolevan éves, de nincs előtte bridzs-titok, ordit, de titokban ezeket ad felekezeti célokra stb. Ez még mind nem volna olyan nagy baj, ha a fényes, ragyogó, hófehér hajával, koknukul és kitarótán ne mondana állandóan olyan jókat, olyan mai, pesti röppentyűket, olyan rémszellemeseket és olyan rémjókat, olyan rémfordulatosakat és olyan rémizéket, hogy az ember bánatában a vége felé már csendesen elsimja magát... Pedig mennyi jó színész és milyen gyönyörű diszletek!

Aztán, hogy hogy? megy az a vastaps?! (De erről máskor.)

En, sajnos, megint szegényebb lettem egy illúzióval és két pengővel. De — a mint már egyszer megjegyezni szerencsém volt — banná a fene az illúziót!

Tanulságos pénzügyi történet

A marosvásárhelyi Muresánok marakodása és egy kérdés, amely feleletre vár

Marosvásárhely, május 16.

Már többször beszámoltunk e lap hasábjain azokról a sorozatos visszaélésekről és panaszokról, amelyeket a marosvásárhelyi adóhivatalnál fedeztek fel.

Az első büntügyi vizsgálatok során számos tisztviselőt tartóztattak le, akik ma is vizsgálati fogságban vannak és őrizetben várják be főtárgyalásukat, amely május végén fog lezajlani.

Csak most, a pénzügyminisztérium meglepő távirati rendelkezései után derült ki, hogy a marosvásárhelyi adóhivatalnál történt és évekre visszamenő sorozatos visszaélések úgy derültek ki, hogy az a bizonyos két dudás nem fért meg a csárdában.

A marosvásárhelyi pénzügyigazgatóság évek óta kereszttűl dr. Muresan Gavrill pénzügyigazgató teljesített szolgálatot. Ez alatt az idő alatt sohasem került a nyilvánosság elé egyetlen adóügyi visszaélés sem alantasabb adóközegek részéről.

Alig egy éve azonban a meglévő pénzügyigazgató mellé névrokonát, dr. Muresan Antalt nevezték ki második pénzügyigazgatónak a marosvásárhelyi adóhivatalok képzelhető örömeire.

Ettől kezdve — most utólag derül csak ki — legélesebb harc indult meg a kulisszák mögött a két pénzügyigazgató között.

Nem tudni, miért nem egyezett meg egymással a két pénzügyigazgató, mert hiszen külön hatáskörük is volt. Az egyik a behajtásokat sürgette a pénzügyminisztérium felettes rendelkezéseire hivatkozva, míg a másik az adókievetéseket intézte nagy lendülettel.

A marosvásárhelyi adóalanyok, miközben verejtékezték izzadták ki filléreiket, nem tudták azt hogy a két pénzügyigazgató, akik nem tudtak összeférni, mindent elkövetnek arra nézve, hogy feletteseik előtt egymást kompromittálják.

Feljelentések özönét adta be egymás ellen a pénzügyminisztériumba a két pénzügyigazgató, ahol valószínűleg jó mulattak azon, hogy egy sajátos párbaj révén minden kiderül a marosvásárhelyi pénzügyigazgatóságon.

Mert a feljelentések természetesen következni kezdtek az az, hogy a pénzügyminisztériumból felügyelők és inspektorok egész raja szállott ki a marosvásárhelyi pénzügyigazgatóságra. A látogatások során természetesen pontos és szakszerű vizsgálat indult meg a feljelentésekben foglaltak tisztázására.

Igy történt aztán az, hogy lassan-lassan kiszivárgott a közvélemény elé, amiről eddig csak kevesen suttogtak, hogy nincs minden rendben a marosvásárhelyi pénzügyigazgatóságon.

A börtön kapui megnyiták a marosvásárhelyi adóhivatal egyes közegei előtt, kik a kihallgatások során az évekre visszamenő visszaélések egész halmazát vallották be, de egyben természetesen arra is hivatkoztak, hogy a könnyelmű ellenőrzés könnyítette meg visszaéléseik éveken át tartó, sorozatos végrehajtását...

És kiderült az is, hogy a pénzügyigazgatók egymás ellen beadott feljelentéseikkel elérték a kívánt célt. Saját magukat is befeketítették.

A két marosvásárhelyi pénzügyigazgató késhegyre menő harca már az első stádiumában is két ismert marosvásárhelyi pénzügyi ellenőr állásába került. Ezeket rögtön felfüggesztette a pénzügyminisztérium.

A meglepetés, amelyre igen sokat számítottak a székely fővárosban, azonban csak most következett be végleg...

A pénzügyminisztérium távirati rendelkezése szerint, egyszerre mind a két marosvásárhelyi pénzügyigazgatót elhelyezték a székely fővárosból.

Dr. Muresan Gábort egyelőre a pénzügyminisztériumba helyezték szolgálatra, míg a névrokonát, Muresan Antont Besztercőre dirigálták Marosvásárhelyről.

Egyidejűleg megjelent Marosvásárhelyen a két új pénzügyigazgató is: Az egyik egy regáti városból, Dámbovicából jött, míg a másikat Besztercéből sodorta ide a közönség vére.

Suciu és Bozesai pénzügyigazgatók, ma mosolyogva vették át elődjeiktől Maros-

vásárhelyen a pénzügyigazgatóság teendőit...

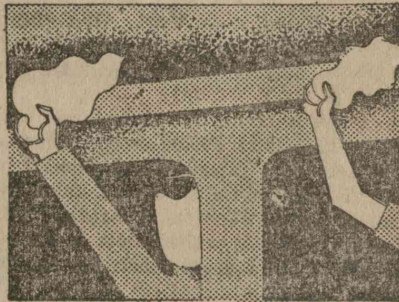
Mosolyogtak azon, hogy egy véletlen a különös marosvásárhelyi kulisszák mögötti párbaj révén teljesült régi vágyuk. Marosvásárhelyre kerülhettek.

Eközben pedig a két leváltott marosvásárhelyi pénzügyigazgató csomagol és méltán elgondolkozhatik azon, ami a közönségnek is többször eszébe jut:

Hogyha a Muresánok nem vesztek volna össze, talán sohasem derül ki, hogy az alantas adóközegek hosszú éveken keresztül loptak és csaltak a marosvásárhelyi adóhivatalban?...

Benczel Béla

A B. L. nyaralattatási akciója

TÖBBEKNEK! A B. L. fizetővendég akciója teljesen díjtalan. Az ajánlatokat a lap szelvényein kérjük. Ajánljuk, hogy olvasóink minél előbb közöljék ajánlataikat, hogy idő maradjon a levelezésre, amely közvetlenül történik.

Özv. Simo Mártonné magánzó, Mártonus (Homoródszentmárton), jud. Odorheiu, V. á. Odorheiu és Homoród. Fürdés a szabadban és Homoródfürdő, kirándulás Almás-barlangba. Két szobában 3. esetleg négy vendéget fogadna, május 15-től október 15-ig. A két szobát 400 lejért igényel. A két szoba egy bejárattal. Főzni lehet a háznál. Koszt kapható a közelben. Főzés esetén külön megegyezés.

Hotel-Pension Weber, Predeal. Vasutállomással szemben, 52 szobás pensió. Fizető vendégeket fogad május 19-től kezdve. Turistaegyleti tagoknak és utazóknak 35 lejért, kirándulónak 45 lejért ad tiszta, kellemes szobát. Ebéd étlap szerint 30 lej. Szoba nyaralónak 100 lej, kosztal 150 lej. Elsőrangú konyha, kitűnő italok. Diétás kosztot is szívesen ad. Egész éven át 50 százalékos vasuti kedvezmény.

Máriavölgyi fürdő, Băile Valea Mariei, jud. Satmar, v. ál. Vama. Klimatikus üdülőttelep, az Avas hegységtől körülzárt völgyben, fenyvesek között. Szénsavas, vasas és jódos források, rádiumos tartalommal. Napi ellátás háromszori étkezéssel 80 lejért kezdődőleg. Gyermeknek ötszori étkezéssel 70 lej. Szórakozásról és szebbnél-szebb kirándulásokról a környező fürdőkbe és hegyekbe a fürdőigazgatóság gondoskodik. 50 százalékos vasuti kedvezmény. A nagy látogatottság miatt, ajánlatos szobákat előre lefoglalni. Kiváncra a fürdőigazgatóság prospektust küld.

A B. L. vendégláté szelvényi

Kíváncsi és beiktatott!!!

Név

Foglalkozás

Lakóhely (a helység nevét románul és magyarul

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

SPORT

Összeállították a csehek ellen kiálló román válogatott csapatot

Három ponton változtattak a magyar válogatott keretén — Sárosi játszhat! A román csapatban is kicseréltek néhány játékost

Mint előrelátható volt, a világbajnokság végrehajtóbizottsága teljesítette az osztrákok, svájciak, magyarok és csehek kérését és a nevezési zárlatot néhány nappal elhalasztotta. Ilyenformán majdnem mindegyik állam él is jogával és a legutolsó formák, vagy sérülések figyelembevételével változtat játékosainak névscrán. Így Románia és Magyarország is.

ITT A VILÁGBAJNOKSÁGRA INDULÓ ROMÁN VÁLOGATOTT

A futballszövetség elnöki tanácsa tegnap esti ülésén összeállította a csehek ellen Triesztben kiálló román válogatott csapatot:

Zombori (Püllök) — Vogl, Albu (Bürger, Sfera) — Deheleanu, Kotormány, Moravetz (Cuedan) — Bindea, Kovács, Sepi II., Bodola, Dobai (Ciolac).

Tehát a jugoszlávok elleni győztes csapat két ponton változott: Püllök helyett Zombori, Ciolac helyett Sepi játszik. Vogl trieszti utja bizonytalan. Ha nem tudna utazni, akkor Bürger játszik helyette és Sfera a tartalék. Tehát a román szövetség is változtatott a keretén: Chirotu helyére Sfera és Weichelt helyére Cuedan került.

MI VAN SÁROSIVAL? — ÉS EGYÉBB VÁLTOZÁSOK

Magyarországon ezt a két kérdést hallani leggyakrabban két nap óta:

Ami még vasárnap volt...

KÜLFÖLDÖN:

Német válogatott—Derby County 5:0 (2:0). A német válogatott második edzőmérkőzését is könnyen nyerte. A német csapat nagy formában van.

KÖLN

Rapid—Admira 3:0 (3:0). Az osztrák bajnokságban gyorsan revánsot vett a Rapid a kupában elszenvedett nagy vereségeért. A többi eredmény:

Austria—Sportklub 5:1 (1:0), Vienna—Wacker 4:2 (1:1), FC Wien—Floridsdorf 3:2 (1:1), Libertas—Donau 2:2 (1:0), WAC—Hakoah 2:0 (0:0).

Az osztrák bajnokság be is fejeződött: 1. Admira, 2. Rapid, 3. Austria.

KRENISLINGEN

Westham United—FC Krenislingen 8:2 (5:2).

BELGRAD

FC Róma—Jugoszlavia 2:1 (1:1). FC Róma—Beogradski 2:1 (1:1). FC Róma—BSK 2:1 (1:0). Három 2:1-es eredmény!

LUSTENAU

Ausztria amatőr válogatott—Tirol 5:2 (3:1).

BELFÖLDÖN:

GYIMES

Kézdivásárhelyi SE—Gyimesvölgyi SC 3:2 (2:1). A csütörtöki kézdívasárhelyi mérkőzés revánsa, amikor is a KSE győzött 4:1 (4:0) arányban.

KÉZDIVÁSÁRHELY

SMTE—Mercur 6:3 (1:0).

— Mi van Sárosival? Játshat a világbajnokságon?

A szerencsétlen sérülés utáni elkeseredett hangulathoz ma halvány reménysugár villant: az újabb orvosi vizsgálat szerint, ha semmi komplikáció nem lesz, Sárosi 29. nap múlva játszhat.

Tehát a világbajnokságon részt vehetne ebben az esetben. Az más kérdés, hogy a kényszerpihenő után és mégis csak sérült, milyen formában fog játszani... De mégis csak az a fontos, hogy egyáltalában játsszék...

A magyar válogatott keretén különben, részben a közvélemény nyomására, részben a legutolsó formajavulások és formaromlások alapján három változtatást eszközöltek:

A ferencvárosi Mór helyébe a kispesti Somlai, a Hungária Turay-ja helyére a nagyszerű formába jött ferencvárosi Polgár került, a Sárosit lerugó kispesti Rozgonyi helyett a háromkerületi Biró megy a világbajnokságra.

LANGENUS ÉS BARLASSINA!

Kijelölték a világbajnokság első fordulójának bíróit.

A cseh-román mérkőzést Langenus belga (a jugoszláv mérkőzés vezetője), az egyiptomi magyar meccset Barlassina olasz (az angol-magyar bírójának vezetője).

Céllövés

A FRANCIAK GYŐZTEK AZ ELEGÁNSBLÖVŐ CSAPATVERSENYBEN,

második a magyar csapat, 3. Csehszlovákia, 4. Olaszország. A magyar csapat holtversenyben végzett Csehszlovákiával és csak az utánlövésnél szerezte meg a második helyet.

Az egyéni versenyeknél, mint érdekességet említjük meg: ez az első, hogy magyar ember nyerte az elegánsblövés világbajnokságát.

Tenisz

Magyarország férfi páros bajnokságát a Drjetowszky, Zichy gróf MAC pár nyerte. 2. Fereny, Friedrich MAFC. Döntő: 6:2, 6:2, 7:5. Az elődöntő meglepetése: Drjetowszky, Zichy—Gabrovitz, Aschner 6:3, 6:1, 6:3!

Matejka nyerte az osztrák bajnokságot. A döntőben csak 3:6, 4:6, 7:5, 6:3, 6:1 arányban tudta legyőzni a fiatal Metaxát. A vegyes páros döntő: Winkler, Szapary grófnő—Deutsch, Casca cseh 4:6, 6:2, 6:4.

Ausztrália—Hollandia 9:1. A két ország Davis Cup csapatának kettős küzdelme (a D. C. csak öt számból áll). Az egyedüli holland győzelem a Timmeré Crawford felett.

Anglia—Japán 6:4. Ugyancsak Amszterdamban.

Románia idei nemzetközi teniszbajnokságait a TCR rendezi meg Bukarestben június 12 és 17 között a királyi védnöksége alatt. Az idei versenyre számos külföldi tenisznagyságot meghívtak, így két

Dakrysol hajtápszer

(Cholesterin — kén — tojásfehérje — növesztő hormonok).

A normális hajnövesztésben támadó zavarokat nem lehet máról-jolnapra megszüntetni. Mielőtt az Ön fejbőre annyira megvékonyodnék, hogy a hajnak már nem tudna megfelelő talajt nyújtani, hónapok és évek óta tartó táplálkozási zavarok állanak fenn, amelyek a haj kezdetén korpaképződés, viszketegség, gyuladás és haj-elcsirosodás formájában jelentkeznek. A kopaszság már a végállomása a szenvedésnek. Ahol hiányzik a kellő táplálék, oda táplálékot kell szállítani. A hajhullás csak akkor állhat meg, amikor a fejbőr már magába szívta a kellő tojásfehérje, organikus kén, cholesterin és hormon mennyiséget.

A meglevő haját ezzel a módszerrel okvetlenül megőrizheti; új haj hónapok múltán jelentkezve, abban az mértékben, ahogyan hajgyökerei még életképesek.

Professor Dr. F. SIGMUND, fiziológ. laboratóriuma, Stuttgart.

Romániai vezérképviselő: HIETSCH & Co., SIBIU

francia játékost, Pallada, Puncce, jugoszláv, Stalios, Xydis görög, két bulgár, a lengyel Hebda, Tloczynszky, az olasz Morpurgo és más játékosokat, valamint kitűnő hölgyversenyzőket.

Atlétika

A budapesti 25 km-es futóbajnokságban Kuzbel BBTE győzött 1 óra 31 perc 31.8 mp.-es idővel.

Lajos bajor királyi herceg — negyedik volt a székesfehérvári versenyen a 800 méteres síkfutásban, 2 p. 22 mp.-es közepesen gyenge idővel.

Uzás

Bárany István trenírozott! — a remek magyar uszár, aki 1932 októberétől nem uszott komolyan, úgy látszik, kedvet kapott és vasárnap leuszott száz métert. Egészen könnyen ment, mégis 1 p. 04.6 mp.-cet uszott. Bárany most is egyszerű formában lenne, de kijelentette, hogy nem versenyzik.

Footoall, tenisz és atlétikai cikkek legolcsóbban

Rekord Sportnál

Brassó, Kolostor utca 24.

Korszerű Husnélküli Táplálkozás

Utbaigazításokkal és konyhareceptekkel. Vese, gyomor, stb. betegek diétás ellátására. — Étrendi tanácsokkal, 305 recepttel és 94 összeállított menüvel.

Írta: Dr. Rusznák István, budapesti szanatóriumi vezetőorvos.

Ára: 95 lej, postán, utánvétellel 115 lej.

Kapható

Brassói Lapok Könyvosztályában

Vasipari szakkönyvek

mélyen leszállított árban:

Balogh: Osztofej	Lei 15
Barna: Eszterga-, furó- és marószerszámok	" 15
Köszörlülés, furás marás	" 18
Vas- és fémpipari szakkönyv, 400 oldal, 222 ábra, 80 táblázat	" 109
Szerelők és lakatosok szakkönyve (300 oldal, 250 ábra, 70 táblázat)	" 90
Csavarmentevágás	" 36
Boldizsár: Esztergályosok és marósok	" 18
Jávör: Lőerőszámítás	" 48
Knapp: Kenőanyagok	" 24
A fémszínezés szakkönyve	" 36
Kádár: A hegesztés szakkönyve	" 72
Lusker: Vasipari szerszámok	" 12
Péter: Vas- és acélöntő	" 30
Prohászka: Vasipari szerszámok készítése	" 36

stb., stb.

Kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58., az udvarban. Postán utánvétellel. Kérjen teljes nagy szakjegyzéket.

Kaphatók a

Brassói Lapok Könyvosztályában

Brassó, Kapu-utca 56-58., az udvarban.

Mélyeséges fájdalommal tudatjuk, hogy a mindnyájunk által nagyon szeretett jó férj, édesapa, após, testvér, nagybácsi, sógor és rokon

Tordattalvi Halmágyi Gábor

főmérnök, nyug. műszaki tanácsos, a brassói műtárház egyh. volt főgondnoka, a román koronarend tulajdonosa

életének 61-ik, boldog házasságának 30-ik évében, hosszas szenvedés után f. hó 14-én nemes lelkét visszaad a Teremtőjének Drága halottunk földi maradványait f. hó 16-án d. u. 5 órakor fogjuk a reif temető halottas házából az unitárius egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyezni.

Emlékét kegyelettel őrizzük!

Brassó, 1934 május 15.

GYÁSZOLÓ CSALÁD

Gyárosok és importőrök figyelmébe!

Erdély- és Bánáthban, 10 év óta elsőrendűen bevezetett utazó, sokoldalú szak-tudással, prima referenciákkal, vasuti bérlettel és kellő garanciával rendelkező, szerény költség- és jutalék mellett képviselést elvállal. Ajánlatokat „Garancia” jellegre a tárgy-műreji fiókiadóba kérek.

2 olajprés eladó

(növényprés)

1 használt; a másik új, nem használt. 100 atmoszféra nyomással. a prés egész súlya 20.000 kilógram. Megtekinthető: Kopony Mártonnál, Brassó, Weiss Mihály-utca 2 sz. alatt.

Női divatszalonok

Férfi divatszabók

Női kalapszalonok

gyermekruha varrodák, fehérneművarrodák

figyelmét felhívjuk arra, hogy a legújabb

tavaszi és nyári divatlapok

igen nagy választékban kaphatók a Brassói Lapok Könyvosztályában

„PUSZTOL“

„BINICID“

sváb-, muszka- és egér-pincebogár-irtószerek és patkányirtószerek.

Hatása biztos, ára olcsó!

Gyártja.

MOSKOVITS
Ipari telepek
r.-i., Oradea.
Kapható mindenütt!

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej. vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Műlép, méhészeti eszközök Harmath B. cégnél, Tg.-Mures. tivanatra árjegyzéket küldök. 12218

Oradea központjában, 32 éve lenálló fényképészeti műterem naláeset miatt olcsón eladó. Benedek, Str. Saguna 5. 12900

Irógépek, keveset használtak, Underwood és Remington. Tódor Kut-utca 46. 12284

Keresek egy gatterfűrészt, 18-24 coll nagyságban. Ugyanott eladó egy félstabil Meyer vezérművi Höcker gép-gépkan, kihúzható esővel, 20-25 HP. Cim: Kempf Antal, Socodor, jud. Arad. 12281

Egy 600 négyzetméteres bekerített telek, közel a Brassó-külvárosi állomáshoz, jutányosan eladó. Cim: Szóts Vilmos, Közép-utca 31. c. 12295

Állást nyer

Önálló cukrászsegédek keresek azonnali belépésre. Cim: Josefa cukrászda, Sibiu, Str. Gusterita 4. 12260

Női hajvágásban perfekt fodrászsegéd, aki önállóan is dolgozik, azonnal beléphet, Pokorny Ferenc, Dumbraveni. 12282

Keresünk a szezonra egy jól főző szakácsot, vagy szakácsnét. Kovászna, Csillag-étterem. 12275

Jól főző, a háztartás minden ágához értő, 35 évnél nem idősebb házvezetőnőt keres özvegyember, felnőtt gyermekkel. Cim: Vasile Panaitescu, Ploesti, Str. Colinei 18. 12299

Állást keres

Órákonyvelést vállal mérlegképes könyvelő. Megkeresést Váradi Klára a brassói 271. sz. telefonhoz kéri. 12080

Korrekt, magányos urak! Intelligens, komolyabb leány irodai állást keres, hol háztartást is vezetne, kis faluban is. Bár egy ajánlatot kér „Oly egyedül vagyok” jellegre. 12283

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R.-t, Braov—Brassó.